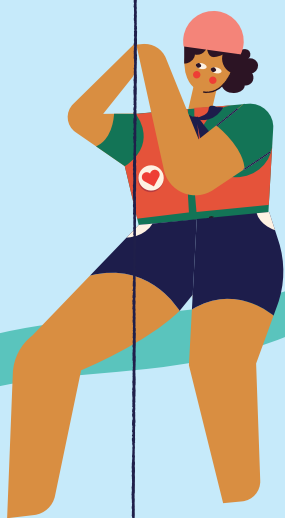

SVETOVÝ DEŇ ZAMYSLENIA 2022

NÁŠ SVET, NAŠA ROVNOPRÁVNA BUDÚCNOSŤ

Životné prostredie
& rodová rovnosť

KONAJTE!

TRÉNUJTE
RODOVÚ ROVNOSŤ

Úvod

Vitajte v balíčku aktivít pre Svetový deň zamyslenia 2022: **Náš svet, naša rovnoprávna budúcnosť.**

Čo je to Svetový deň zamyslenia?

Svetový deň zamyslenia je dňom medzinárodného priateľstva. Každý rok 22. februára vodkyne a skautky oslavujú skautské hnutie a navzájom sa spájajú tým, že sa spoločne zabávajú, dozvedajú sa o globálnych problémoch, ktoré ovplyvňujú ich lokálne komunity, ale tiež podnikajú kroky v rámci ich riešenia a zbierajú peniaze pre desať miliónov vodkýň a skautiek po celom svete.

Svetový deň zamyslenia oslavujeme každoročne už od roku 1926. Myšlienka na založenie Svetového dňa zamyslenia prišla od vodkýň a skautiek, ktoré sa v USA stretli na štvrtej Svetovej konferencii WAGGGS. Dohodli sa, že by mal existovať špeciálny sviatok, kedy by si na seba navzájom spomenuli všetci členovia svetového skautského hnutia

Vedeli ste, že ste súčasťou svetového hnutia nazývaného Svetová asociácia vodkýň a skautiek? Zostaňte informovaní. Zostaňte v spojení.

a vyjadrili si svoju vďaku a uznanie. 22. február bol zvolený, pretože je zároveň dňom narodenia lorda Baden-Powella, zakladateľa skautského hnutia i Olave Baden-Powell, ktorá pôsobila ako svetová náčelníčka.

Na Medzinárodný deň dievčat 2020 sme sa spýtali vodkýň a skautiek zo 100 krajín, aké problémy ich najviac znepokojujú a čo by chceli zmeniť vo svete. Z výsledkov prieskumu sme zistili, že vodkyne a skautky mladšie ako 18 rokov sa najviac obávajú o životné prostredie.

A preto bude témou Svetového dňa zamyslenia v rokoch 2022-2024 Náš svet, naša budúcnosť. Tohtoročným Svetovým dňom zamyslenia sa začína tri roky trvajúca cesta vodkýň a skautiek, na konci ktorej z nich budú environmentálne uvedomelé líderky. Každý rok budeme stavať na tejto environmentálnej téme a budeme skúmať prepojenia medzi životným prostredím a inými globálnymi problémami. Tento rok skúmame, ako sú dievčatá a ženy neúmerne zasiahnuté environmentálnymi problémami a klimatickou zmenou.

Sledujte WAGGGS na sociálnych sieťach.

   @WAGGGSworld

2022: Náš svet, naša rovnoprávna budúcnosť

Životné prostredie a rodová rovnosť

„Alebo nás v budúcnosti ženy povedú k uzavretiu mieru so Zemou, alebo ako ľudstvo žiadnu budúcnosť nemá.“

Vandana Shiva

2023: Náš svet, naša prekvitajúca budúcnosť

Životné prostredie a globálna chudoba

2024: Náš svet, naša pokojná budúcnosť

Životné prostredie, mier a bezpečnosť

Podme sa spoločne učiť

Tento balíček aktivít umožní vodkyňam a skautkám po celom svete:

Skúmať environmentálne problémy

- ✍ Zistiť viac o klimatických zmenách a o tom, prečo je o nich potrebné hovoriť
- ✍ Objaviť naliehavé environmentálne problémy v dnešnom svete
- ✍ Porozumieť tomu, ako naše konanie ovplyvňuje životné prostredie

Trénovať myslenie v oblasti rodovej rovnosti

- ✍ Pochopiť, prečo sú ženy a dievčatá viac ovplyvnené klimatickou zmenou
- ✍ Zamyslieť sa nad súvislosťou, ktorú má rodová rovnosť a životné prostredie v ich životoch
- ✍ Zistiť, ako môžu dievčatá a ženy konať v prospech životného prostredia

Začať konať

- ✍ Identifikovať, čo je potrebné zmeniť, ak chceme chrániť životné prostredie
- ✍ Naplánovať si ochranu životného prostredia vo svojom každodennom živote
- ✍ Inšpirovať sa, aby sa vyjadrili o životnom prostredí a prijali kroky k jeho ochrane, a aby podporili ostatných v ich komunitách robiť to isté

Ak sa chcete dozvedieť viac o myslení v oblasti rodovej rovnosti a o tom, prečo je brať do úvahy pohlavie kľúčové pre to, aby ste boli dobrým vodcom, prečítajte si Zhrňujúcu príručku vodcovského modelu vodkýň a skautiek.

Fond svetového dňa zamyslenia

Tento deň, ktorý je sviatkom pre teba a všetkých členov hnutia vodkýň a skautiek, sa oslavuje už od roku 1932 získavaním finančných prostriedkov na projekty, do ktorých sa môžu dievčatá a mladé ženy zapojiť po celom svete. Je spôsobom, ako ukázať, že si vážite príležitosti, ktoré vám skauting a vodcovstvo priniesli do života. Je vašou šancou dávať, aby ostatní mali šancu stať sa vodkyňami a skautkami.

Tento rok bol náročnejší ako väčšina ostatných, keďže pandémia COVID-19 zachvátila celý svet. Veľmi to ovplyvnilo Svetový deň zamyslenia 2020 a 2021, ale aj množstvo finančných prostriedkov, ktoré mnohí z vás bežne dokážu vyzbierať na podporu vodkýň a skautiek na celom svete. S menším množstvom peňažných príspevkov boli nepriaznivo ovplyvnené niektoré projekty, ktoré fond podporuje, ako napríklad workshopy o vodcovstve pre mladé ženy, podpora asociácií vodkýň a skautiek po celom svete a vývoj balíčka aktivít Svetového dňa zamyslenia.

Ako sa náš svet začína zotavovať a vy sa môžete opäť stretnúť so svojimi družinami, oddielmi a priateľmi, aby ste si splnili aktivity na rok 2022, dúfame, že budete naďalej prispievať do fondu Svetového dňa zamyslenia tak, ako ste to robili doteraz. Vaše dary zaistia, že viac vodkýň a skautiek dostane príležitosť zažiť medzinárodné hnutie prostredníctvom podujatí, akým je seminár Juliette Low, a stanú sa z nich líderky, ktoré prinášajú pozitívnu zmenu do svojej spoločnosti.

Zbierajte

Prispajte do fondu a splňte si tak tohtoročnú aktivitu Fondu Svetového dňa zamyslenia „Poklad z odpadu“ na strane 50-51.

Pošlite

Nazbierali sme, čo ďalej? Máte dve možnosti, ako poslať svoje dary hnutiu WAGGGS:

1 Pomocou vašej organizácie – najskôr ich kontaktujte. Veľa národných organizácií robí zbierky pre WAGGGS.

2 Priamo WAGGGSu – Môžete darovať online, šekom, kreditnou kartou, bankovým prevodom alebo prostredníctvom zbierky:

[Online](#)

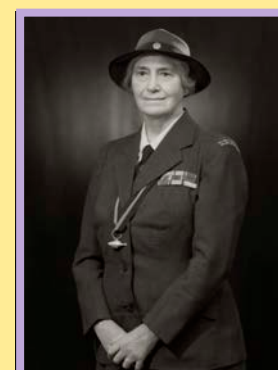
Keď obdržíme vaše dary, dostanete špeciálnu ďakovnú kartu Svetového dňa zamyslenia a certifikát ako naše poďakovanie za všetku vašu námahu.

WTD Fund

„Je nás milión.
Nie som dobrá v aritmetike
a nebudem robiť žiadne výpočty,
ktoré by sa nemuseli naplniť.
Ale jedna penny alebo dva centy
alebo štyri anny či dostatok
centimov alebo grošov alebo
halierov alebo fillérov alebo hrudiek
drahého kovu rovnakej hodnoty,
nie je horibilná suma. Najmä ak ju
niekto možno naspovil alebo zarobil
a je daná dobrovoľne.“

Lady Olave Baden-Powell

Náš svet, naša rovnoprávna budúcnosť

Spojenie s našim životným prostredím a svetom prírody bolo pilierom vodcovstva a skautingu už od čias, keď skautské hnutie pred vyše storočím začalo. Originálny skautský zákon uvádza, že „skaut je priateľom zvierat“ a mnohé krajiny tento bod rozšírili a zahrnuli doň všetko živé alebo prírodu vo všeobecnosti. Prostredníctvom vodcovstva a skautingu sa mladí ľudia učia rešpektovať a vážiť si svet prírody a žiť v ňom bez toho, aby ho narúšali.

Klimatické zmeny a znečisťovanie životného prostredia ohrozujú náš svet a našu budúcnosť. Dôsledky už vidíme po celom svete: stúpajúca hladina morí, prírodné katastrofy a vymieranie druhov. Dievčatá a ženy sú týmito hrozbami neúmerne zasiahnuté, keďže častejšie žijú v chudobe, ich ľudské práva sú menej chránené

a čelia systémovému násiliu.

Ale aj dievčatá môžu niečo dokázať – a vodcovstvo a skauting im pomáha rozvíjať životné zručnosti, odolnosť a kreativitu, ktoré potrebujú na to, aby mohli byť enviromentálnymi zmenotvorcami. Počas nasledujúcich troch rokov sa Svetový deň zamyslenia zameria na to, ako sa spojiť v globálne sesterstvo a využiť tieto silné stránky na ochranu životného prostredia.

Tohtoročný balíček aktivít k Svetovému dňu zamyslenia Náš svet, naša rovnoprávna budúcnosť, oslavuje ženy a dievčatá, ktoré niečo dosiahli ako tvorkyne environmentálnych zmien. Nechajte sa inšpirovať ich príbehmi k tomu, aby ste spoznávali a skúmali prepojenie medzi životným prostredím a rodovou rovnosťou.

Klimatická zmena

Znamená zmenu klímy, ktorá je priamo alebo nepriamo spôsobená ľudskou činnosťou, mení zloženie atmosféry a presahuje rámec prirodzenej premenlivosti klímy pozorovanej v podobných časových obdobiach. Klimatická zmena poškodzuje prírodu a naše komunity a týka sa nás všetkých.

Rodová rovnosť

alebo rovnosť medzi ženami a mužmi odkazuje na rovnaké práva, povinnosti a príležitosti žien a mužov, dievčat a chlapcov. Rovnosť neznamena, že ženy a muži sa stanú rovnakými, ale že práva, povinnosti a príležitosti žien a mužov nebudú závisieť od toho, či sa narodila ako muž alebo žena.“ (UN Women – OSN ženy). Diskriminácia žien a dievčat má v rôznych častiach sveta rôzne formy, no žiadna krajina na svete nedosiahla rodovú rovnosť.

Klimatická zmena a rodová rovnosť

Klimatická zmena spôsobuje extrémne počasie a prírodné katastrofy tým, že urýchľuje kolobeh vody na Zemi. Ženy a deti majú 14-krát vyššiu pravdepodobnosť, že zomrú počas katastrofy, než muži.

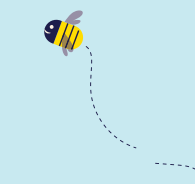
Narušenie zdravotníckych služieb počas prírodných katastrof ovplyvňuje prístup dievčat a žien k dôležitým zdravotníckym službám, akými sú starostlivosť o sexuálne a reprodukčné zdravie a zdravotná starostlivosť počas tehotenstva a pôrodu.

Tradičné zručnosti a znalosti žien v oblasti inovácií, potravín, energie a odpadového hospodárstva možno využiť na opatrenia v oblasti klímy.

Náš programový modul dievčenských činov v oblasti zmeny klímy bude čoskoro k dispozícii vodkyňiam a skautkám v Africkom regióne. **Zistite viac.**

Ženy sú v prvej línii komunitných reakcií na prírodné katastrofy

Ženy a dievčatá sú zodpovedné za zabezpečenie vody v 80 percentách domácností, ktoré nemajú prístup k vode priamo na mieste. Klimatická zmena spôsobuje, že v dôsledku sucha a kontaminácie je dostupnosť vody v mnohých regiónoch sveta menej predvídateľná. To znamená, že dievčatá musia po vodu cestovať ďalej, čo môže spôsobiť, že vynechajú školu.

Ak majú ženy rovnaký prístup k zdrojom ako muži, vedia zvýšiť svoje poľnohospodárske výnosy o 20 až 30 percent, čím prispievajú k zníženiu hladu vo svete o 17 %.

VEDELI STE?

V spolupráci s vodkyňami z Beninu, Lesotha a Tanzánie – troch krajín, ktoré sú najviac ohrozené klimatickou zmenou – trénujeme 180 skupín a viac ako 45 000 dievčat a mladých žien v boji proti zmene klímy.

Horúčavy a nedostatočný prístup k čistej vode na správnu menštruačnú hygienu môžu spôsobiť rozšírenie baktérií a infekcií.

Ak bude súčasný vývoj pokračovať, do roku 2025 klimatická zmena prispeje k tomu, že sa každoročne najmenej 12,5 milióna dievčat nebude môcť vzdelávať.

Ženy tvoria 80 % z ľudí vysídlených v dôsledku klimatickej zmeny. Na summitoch OSN o klimatickej zmene v rokoch 2000 až 2010 bolo len 30 % delegátov žien.

Ako používať tento balíček

Balíček aktivít Svetového dňa zamyslenia 2022 *Náš svet, naša rovnoprávna budúcnosť* poskytuje príležitosť vžiť sa do kože inšpiratívnych žien, ktoré menia životné prostredie.

Zistite viac o vplyve ich práce na životné prostredie, preskúmajte ako tieto environmentálne problémy ovplyvňujú dievčatá a ženy, a kráčajte v šľapajách týchto zmenotvorkyň, aby ste dosiahli zmenu vo svete.

Pripravte sa

- ✓ Nezabudnite použiť našu metódu neformálneho vzdelávania na vytvorenie relevantného, vzrušujúceho a prístupného zážitku, ktorý závisí len a len od účastníka!
- ✓ Dohodnite sa v družine, ako si balíček budete plniť.
- ✓ Zvážte proces výberu zmenotvorkyň, o ktorých sa budete učiť.
- ✓ Rozhodnite sa, či budete nasledovať jednu zmenotvorkyňu na jej ceste balíčkom alebo si v každej časti vyberiete inú.
- ✓ Pri niektorých aktivitách zvážte prácu v menších skupinkách alebo spôsob, akým celá družina môže pracovať spoločne.
- ✓ Naplánujte si čas na diskusiu a reflexiu počas aktivít i po nich.
- ✓ Pozmeňte si aktivity, aby vyhovovali záujmom a vzdelávacím potrebám všetkých členov skupiny.

Vedeli ste?

Máme programový modul o bezpečnosti na internete, ktorý je dostupný všetkým vodkyňiam a skautkám! Najnovšie má aj pútavú novú sekciu o tom, ako byť online zmenou! **Prečítajte si o ňom tu.**

Plnenie v online prostredí

Tento balíček aktivít možno prispôbiť aj plneniu v online prostredí.

Ak sa vám nedarí uskutočniť osobné stretnutie, tak si aktivitu prispôbte tak, aby vyhovovala vašim potrebám – tipy ako na to nájdete pri každej úlohe.

Bezpečnostné tipy na internete:

- ✓ Vždy si overte a dodržiavajte aktuálne rady a bezpečnostné pokyny od svojho združenia, týkajúce sa osobných stretnutí alebo online aktivít.
- ✓ Uistite sa, že dokážete vytvoriť bezpečný priestor, v ktorom budete mať súkromie, a že máte povolenie od rodiča/opatrovateľa spojiť sa s vašou družinou online.
- ✓ Používajte online platformy s dobrým zabezpečením a vopred sa uistite, že viete, ako ich používať. Ak sa nevyznáte v online priestore, požiadajte o pomoc ostatných.
- ✓ Predtým, než začnete vaše vodkyne/skautky nabádať k plneniu takých aktivít z balíka, ktoré zapájajú sociálne médiá, porozprávajte sa s nimi o tom, ako byť na internete v bezpečí.
- ✓ Pred zverejnením fotografií/videí online sa uistite, že máte povolenie od svojej vodkyne/skautiek a rodiča/opatrovateľa.
- ✓ V žiadnom obsahu zdieľanom online neuvádzajte osobné/identifikačné údaje.
- ✓ Ak dostanete urážlivý alebo nevhodný komentár, zablokujte a nahláste účet odosielateľa.
- ✓ Zvážte, či by plnenie aktivít online nevytláčilo niektorého z vašich členov a hľadajte spôsoby, ako to vyriešiť. Vedeli by ste napríklad použiť jednoduchšiu a dostupnejšiu online platformu, zariadiť členom skupiny prístup k technológiám, ktoré potrebujú, alebo im poskytnúť zdroje a materiály, potrebné k plneniu aktivít?

Získajte nášivku

1 Krok 1. Vytvorte priestor na odvahu

Postaviť sa za to, v čo veríte a hovoriť pravdu, si vyžaduje odvahu. Preto je dôležité, aby sme sa počas diskusií o problémoch v tomto balíčku, všetci cítili začlenení, rešpektovaní a vypočutí. Vytvorenie priestoru na odvahu poskytne prostredie, v ktorom sa všetci cítia bezpečne a môžu sa plne zapojiť.

Niektoré veci, ktoré by ste mohli zvážiť:

- ✂ Stanovte si v družine pravidlá a očakávania a tiež to, ako ich budete naplňovať.
- ✂ Uistite sa, že všetci členovia skupiny chápu dôležitosť dôvernosti.
- ✂ Naplánujte si dostatok času na hlboké diskusie.
- ✂ Zabezpečte rešpektovanie rozdielov v názoroch.
- ✂ Buďte pripravení prispôbiť a upraviť svoj program tak, aby umožnil účastníkom viesť svoje učenie a diskusie smermi relevantnými pre ich záujmy.
- ✂ Buďte si vedomí toho, aký dopad môžu mať aktivity a diskusie na členov družiny. Rozprávanie sa o klimatickej zmene a environmentálnej udržateľnosti môže byť pre niektoré skautky a vodkyne znepokojujúce. U niektorých môže spôsobiť aj úzkosť. Naplánujte si to tak, aby účastníci mohli oznámiť skupine alebo niekomu, komu dôverujú, ak sa budú cítiť nepríjemne a budú potrebovať podporu.
- ✂ Prispôbte program tak, aby sa každý v družine mohol aktívne zapojiť do aktivít.

2 Vyberte si svoju zmenotvorkyňu

Začnite výberom tvorkyne zmeny životného prostredia a nechajte sa inšpirovať opatreniami, ktoré podniká v boji proti klimatickej zmene.

- ✂ **TIP:** Usporiadajte karty zmenotvorkyň tak, aby boli všetky viditeľné a účastníci si mohli vybrať tú, ktorej sa chcú venovať. Mladším deťom možno budete chcieť karty prečítať nahlas, aby sa mohli spoločne rozhodnúť, ktorá zmenotvorkyňa najlepšie zodpovedá záujmom družiny.
- ✂ **TIP:** Keď ste si vybrali zmenotvorkyňu, možno si budete chcieť vybrať aktivity, ktoré sa týkajú práve jej alebo sa rozhodnete nasledovať aktivity podľa vášho výberu. Na získanie nášivky ale nezabudnite splniť aspoň jednu aktivitu z každej časti.

3 Splňte jednu aktivitu z každej časti

Splňte aspoň jednu aktivitu z každej časti balíčka **Pochopte problém, Trénujte myslenie v oblasti rodovej rovnosti a Začnite konať**.

- ✂ **TIP:** Môžete sa rozhodnúť, že sa počas celého plnenia balíčka zameriate na aktivity spojené s jednou zmenotvorkyňou, alebo že preskúmate aktivity súvisiace s rôznymi zmenotvorkyňami. Na získanie nášivky ale nezabudnite splniť aspoň jednu aktivitu z každej časti.

4 Napíšte list nášmu svetu, pre našu rovnoprávnú budúcnosť.

Pri príležitosti Svetového dňa zamyslenia sa spolu s 10 miliónmi dievčat prejavte a napíšte list svetu. Podelte sa o svoju víziu na lepšiu budúcnosť a lepšie životné prostredie.

- ✂ Použite opačnú stranu kariet zmenotvorkyň na vytvorenie obrazu sveta. Spojte ich a na obraze sveta kreatívne zdieľajte svoju víziu zdravej planéty. Napíšte svetu list, v ktorom sa podelíte o svoje myšlienky o životnom prostredí, klimatickej zmene a o svete, ktorý chcete pre budúcnosť.

5 Zdieľajte svoj list na sociálnych sieťach

Označte ho tagom @WAGGGSworld a hashtagmi #OurWorldOurFuture, #WTD2022 a #WAGGGS.

BLAHOŽELÁME!

Zaslúžili ste si vašu nášivku **Svetového dňa zamyslenia**. Objednajte si ju online na www.waggs-shop.org.

Sprievodca aktivitami

Všetky aktivity
v tomto balíčku je
možné prispôbiť
na plnenie online.

Plnenie vonku
 Jednotlivec
 Mladšie deti
 Skauti
 Rangeri a starší

Názov aktivity	Zmenotvorkyne	Trvanie	Prispô- bitelné pre	Najvhodnejšie na				
EXPLORE	Jednorazový plast v našich životoch	Isatou Ceesay	20 min			•		
	Klimatické šarády	Tessa Kahn	15 min					
	Pracovitý roj	Leydy Pech	20 min			•		
	Zdrojové stromy	Hindou Oumarou Ibrahim	20 min			•		
	Počúvajte vedu	Greta Thunberg	15 min					
	Pesticídne bingo	Rachel Carson	40 min					
	Prechádzka v parku	Malaika Vaz	20 min			•		
PRACTISE GENDER EQUALITY	Rohože z plastových tašiek	Isatou Ceesay	60 min					
	Nech je ženy počuť	Tessa Kahn	30 min					
	Komunitné mapovanie	Hindou Oumarou Ibrahim	20 min					
	Postavte si úl	Leydy Pech	20 min			•		
	Právo vysloviť názor	Greta Thunberg	30 min					
	Čo tvorí lídra	Rachel Carson	25 min					
	Lov pre obchod s voľne žijúcimi zvieratami	Malaika Vaz	30 min			•		
TAKE ACTION	Poklad z odpadu	Isatou Ceesay	30 min			•		
	Obhajuj zmenu	Tessa Kahn	20 min			•		
	Časopis o prírode	Leydy Pech	45 min			•		
	Komunitné príbehy	Hindou Oumarou Ibrahim	30 min			•		
	Vyjadrite sa kreatívne	Rachel Carson	30 min			•		
	Filmovanie divokej prírody	Malaika Vaz	30 min			•		
	Zmena pravidiel	Greta Thunberg	20 min					

Spoznajte zmenotvorkyne

Nechajte sa inšpirovať príbehmi žien – environmentálnych zmenotvorkyň – a zistíte, ako sa postavili ku kľúčovým problémom v boji proti klimatickej zmene. Začnite výberom karty.

Leydy Pech

Mayská včelárka a aktivistka

Leydy Pech je domorodá mayská včelárka, ktorá viedla koalíciu, schopnú úspešne zastaviť pestovanie geneticky modifikovaných sójových bôbov spoločnosťou Monsanto v južnom Mexiku. Tradícia chovu vzácnych pôvodných druhov včiel siaha 3000 rokov do minulosti a chráni lesy štátu Campeche. Leydy Pech je členkou agrolesníckeho družstva, ktoré vedú výlučne mayské ženy. Leydy chová včely bez žihadiek nazývané *Melipona beecheii*, ktoré sú súčasťou mayskej kultúry už stovky rokov. Mnoho domorodých mayských rodín v štáte Campeche na mexickom polostrove Yucatán je závislých na produkcii medu.

Vďaka svojmu aktivizmu a úspechu svojej komunity získala Leydy v roku 2020 Goldmanovu environmentálnu cenu.

Isatou Ceesay

Gambijská aktivistka v oblasti recyklácie

Isatou Ceesay pochádza z dediny N'jau v centre Gambie. Jej život sa zmenil, keď sa dozvedela o recyklácii odpadu. Mala inovatívny nápad premeniť plastové tašky na použiteľné produkty háčkovaním tašiek do rohoží. Presvedčila svoje kamarátky, aby vytvorili ženskú skupinu, v ktorej začali zbierať plastové tašky a recyklovať ich. Najprv sa jej za jej nápady posmievali, ale nakoniec si komunita uvedomila hodnotu, ktorú táto práca prináša ženám a životnému prostrediu.

Jej práca mala trvalý vplyv na celý svet a v roku 2015 gambijská vláda zakázala dovoz a používanie plastových tašiek. Isatou získala za svoju prácu mnoho ocenení a vyškolila viac ako 11 000 ľudí v oblasti upcyklácie a nebezpečenstiev plastov pre životné prostredie.

Greta Thunberg

Švédka environmentálna aktivistka

Greta Thunberg je ekologická aktivistka narodená vo Švédsku. Keď mala 15 rokov, začala protestovať pred švédskym parlamentom s nápisom Školský štrajk za klímu. Mladí ľudia na celom svete nasledovali jej príklad, štrajkovali a pochodovali, pričom požadovali opatrenia v oblasti klímy. Greta, známa tým, že odvážne vyzýva svetových lídrov, aby prijali okamžité opatrenia v súvislosti so zmenou klímy, vystúpila na konferenciách OSN o zmene klímy v rokoch 2018 a 2019 a mladí ľudia na celom svete potom začali organizovať týždenné protesty.

Greta získala mnoho ocenení, v roku 2019 bola zaradená do zoznamu najvplyvnejších žien sveta časopisu Forbes a 3 roky po sebe bola nominovaná na Nobelovu cenu za mier.

Malaika Vaz

Indská prieskumníčka z National Geographic, filmárka a televízna moderátorka prírodovedeckých dokumentov

Malaika Vaz je bádatelka časopisu National Geographic, filmárka divokej prírody a televízna moderátorka z Goa v Indii. Vyrastala v tesnej blízkosti pláže a lesa, vďaka čomu sa hlboko zamilovala do sveta prírody a objavovania. Jej vášňou je vytvárať dokumentárne filmy o životnom prostredí a ohrozených druhoch a zameriava sa na komunitne vedenú ochranu a na obchodovanie s voľne žijúcimi zvieratami. Jej práca zdôraznila vzťah medzi ochranou životného prostredia a verejným zdravím. Založila tiež organizáciu „Kriyā: Empowerment through Action“ (Úsilie: Posilnenie prostredníctvom akcie) na posilnenie postavenia dievčat a detí z kmeňových komunít.

Malaika získala nomináciu na zeleného Oscara za film o rajách rodu manta a vyhrala mediálnu cenu filmového festivalu Jackson Wild.

Rachel Carson

Americká morská biologička a spisovateľka diel o prírode

Rachel Carson je americká morská biologička a spisovateľka píšuca o prírode. Počas svojej kariéry písala články a knihy, ktorých cieľom bolo naučiť ľudí o zázrakoch a kráse živého sveta a jej bestseller, *The Sea Around Us* (More okolo nás – v slovenčine ani v češtine nevyšlo), jej vyniesol americkú Národnú knižnú cenu. Rachel, znepokojená používaním syntetických chemických pesticídov po druhej svetovej vojne, zmenila svoje zameranie, aby varovala verejnosť pred dlhodobými účinkami zneužívania pesticídov. Rachelino úsilie spôsobilo zvrát v národnej pesticídnej politike, čo viedlo k celoštátnemu zákazu DDT a iných pesticídov. Inšpirovalo aj vznik ľudového ekologického hnutia, ktoré viedlo k vytvoreniu U.S. Environmental Protection Agency (Agentúra pre ochranu životného prostredia). Prezident Jimmy Carter udelil Rachel Prezidentskú medailu slobody.

Hindou Oumarou Ibrahim

Čadská environmentálna aktivistka

Hindou Oumarou Ibrahim je environmentálna aktivistka pracujúca pre komunitu Mbororo v Čade. Keď vyschlo Čadské jazero, ktoré bolo hlavným zdrojom vody pre túto komunitu, na vlastnej koži zažila účinky zmeny klímy na domorodých obyvateľov. To ju inšpirovalo stať sa obhajkyňou životného prostredia a expertkou na adaptáciu domorodých obyvateľov na zmenu klímy a na tradičné ekologické poznatky. Založila tiež komunitnú organizáciu zameranú na presadzovanie práv dievčat a žien v komunite Mbororo a na inšpiratívne vodcovstvo a advokátstvo v oblasti ochrany životného prostredia. V roku 2016 bola Ibrahim vybraná, aby zastupovala občiansku spoločnosť pri podpise historickej Parížskej klimatickej dohody dňa 22. apríla 2016. Stala sa tiež široko uznávanou ako vplyvná líderka a v roku 2019 získala ocenenie Pritzker Emerging Environmental Genius Award (Pritzkerova cena Kalifornskej univerzity v Los Angeles pre novoobjavených environmentálnych géniov).

Tessa Khan

Britská právnička v oblasti ľudských práv

Tessa je právnička v oblasti ľudských práv, ktorá sa zaoberá klimatickými zmenami a žije vo Veľkej Británii. Väčšinu z posledných 10 rokov strávila prácou v oblasti ľudských práv a politiky trvalo udržateľného rozvoja a pracovala v Austrálii, Holandsku, USA, Thajsku, Indii, Egypte a Spojenom kráľovstve. Tessa bojuje za zníženie emisií uhlíka a chce prinútiť vlády dodržiavať záväzky prijaté v rámci Parížskej dohody o zmene klímy, prijatej v OSN v roku 2015.

V roku 2018 Tessa získala cenu od iniciatívy Climate Breakthrough Project za jej úsilie o využitie zákona ako nástroja na dramatické zvýšenie národných ambícií v oblasti zmierňovania klimatickej zmeny. V roku 2019 ju časopis TIME spomenul ako jednu z pätnástich žien, ktoré vedú boj proti zmene klímy.

POCHOPTE PROBLÉM

EXPLORE!

Naučte sa, ako inšpirovať zmenu a nájsť udržateľnejšie riešenia pre budúcnosť.

Výberom aktivity z tejto časti preskúmajte niektoré z problémov, ktoré ovplyvňujú zmenu klímy, a pochopte ich vplyv.

Jednorazový plast v našich životoch

V rámci tejto aktivity sa dozviete o jednorazových plastoch a zistíte ako veľmi sú prítomné v našich každodenných životoch.

Po dokončení štúdia sa **Isatou Ceesay** stala dobrovoľníčkou v mierových zboroch USA a dozvedela sa o recyklácii odpadu. Zmenilo jej to život a pomohlo jej vytvoriť trvalý vplyv vo svojej komunite a v celej krajine tým, že začala pracovať na upcyklácii plastového odpadu.

Príprava a materiály

Vytlačte si zoznam otázok a odpovedí v prílohe. Týždeň pred aktivitou si odkladajte všetky plasty, ktoré by ste počas týždňa vyhodili, a prineste si ich na stretnutie (družinovku).

Q & A

Kvízové otázky a odpovede na strane 67-68.

- 1 Prezrite si zbierku plastov, ktoré by ste počas týždňa vyhodili.
  - ☞ Aká je veľká? Prekvapilo vás to množstvo?
  - ☞ Čo ste si všimli na týchto predmetoch?
  - ☞ Viete, ako používanie veľkého množstva jednorazových plastov poškodzuje životné prostredie? Urobte si kvíz a zistite to!

- 2 **Pre mladšie deti**
Vedúci prečíta zoznam vyhlásení. Ak si myslíte, že tvrdenie je pravdivé, utekajte k pravej stene klubovne. Ak si myslíte, že tvrdenie nie je pravdivé, utekajte k ľavej stene klubovne.

- 3 **Pre skautov a starších**
Použite karty s odpoveďami na doplnenie medzier v kartách s faktami!

- 4 **Diskusia**
Prekvapilo vás na aktivite niečo?
  - ☞ Je niečo, čo by ste mohli urobiť inak, aby ste znížili množstvo plastov, ktoré používate (vziať si vlastnú nákupnú tašku, použiť opakovane použiteľný pohár, kúpiť potraviny, ktoré nie sú zabalené atď.)?
  - ☞ Ak si chcete svoj plastový odpad upcyklovať, splňte si ďalšie aktivity spojené s Isatou Ceesay. Ak chcete preskúmať inú zmenotvorkyňu alebo ak máte jednoducho plast navyše, preskúmajte, ako môžete recyklovať alebo upcyklovať plasty vo vašej oblasti.

Prispôsobenie na plnenie online

Použite online kvízovú platformu alebo vytvorte prezentáciu so všetkými odpoveďami, prečítajte si fakt a požiadajte účastníkov, aby svoju odpoveď zakrúžkovali.

Poznámky

Radcovia môžu počas týždňa zbierať svoj plastový odpad a rozdať ho tým účastníkom, ktorí si svoj vlastný zbierať nemohli.

Odkazy na ďalšie aktivity

- ☞ Chcete pokračovať v skúmaní práce Isatou Ceesay a jej projektu „One Plastic Bag“ (Jedna plastová taška)? Prejdite na **stranu 34** a urobte si aktivitu „Rohože z plastových tašiek“.
- ☞ Plastové znečistenie má veľký vplyv na voľne žijúce zvieratá a môže prispieť k ohrozeniu druhov vyhynutím. Chcete sa dozvedieť viac? Prejdite na **stranu 46** a urobte si aktivitu „Lov pre obchod s voľne žijúcimi zvieratami“.

Klimatické šarády

V rámci tejto aktivity sa zoznámite s bežnými slovnými spojeniami a pojmami súvisiacimi s klimatickou zmenou.

Ako právnička musí Tessa Khan precízne komunikovať – musí používať tie správne slová, aby presvedčila vlády prijať opatrenia proti zmene klímy. Rovnako ako ona, aj vy musíte rozumieť slovám, ktorými sa o tom hovorí.

Príprava a materiály

miska

perá

prúžky papiera

časovač

- 1 Zahrajte si túto hru, aby ste sa lepšie zoznámili so zmenou klímy a jej účinkami!

Vytvorte zoznam slov súvisiacich so zmenou klímy a jej účinkami.

- 2 Prejdite si význam slov, ktoré niektorí nepoznajú.
- 3 Napíšte všetky slová na prúžky papiera a vložte ich do misky.

- 4 Rozdelte sa do **dvoch tímov**. Nastavte časovač na jednu minútu. Prvý hráč vezme papierik z misky a opíše slovo svojmu tímu bez toho, aby povedal samotné slovo. Keď tím uhádne, podajte misku ďalšiemu hráčovi.

- 5 Keď zazvoní časovač, spočítajte, koľko slov bolo správne uhádnutých, a zapíšte si skóre tímu. Časovač znovu nastavte na jednu minútu a nechajte hrať druhý tím.

- 6 Hrajte v troch kolách.

- ✎ V prvom kole musíte opísať zvolené slovo bez toho, aby ste povedali akékoľvek slovo z vášho papierika.
- ✎ V druhom kole smiete slovo na vašom papieriku opísať len jedným slovom.
- ✎ V treťom kole smiete používať iba pantomímu a musíte byť pri tom úplne potichu.

- 7 Po všetkých troch kolách vyhláste víťaza a diskutujte o tom, ktoré slová boli najťažšie na pochopenie.

Poznámky

Ak vaša družina nevie veľa o klimatickej zmene, môžete si niekoľko slov pripraviť už pred stretnutím. Môžete napríklad použiť slová: klíma, počasie, teplota, globálne otepľovanie, príroda, obnoviteľná energia, skleníkový plyn, udržateľný, biodiverzita, stúpanie hladiny morí, ohrozené živočíchy.

Tessa Kahn žije vo Veľkej Británii. Aj jedno z piatich svetových centier WAGGGS, Pax Lodge, sídli vo Veľkej Británii. Je „miestom, kde sa z cudzincov stávajú priatelia“ a nachádza sa hneď vedľa medzinárodného ústredia WAGGGS v Londýne. Okrem ponuky plánovaných programov a podujatí počas celého roka, ponúka Pax Lodge ubytovanie pre každého.

Prispôsobenie na plnenie online alebo na osobné stretnutie

Na online stretnutie hru prispôsobíte pomocou webovej stránky, ako napríklad <https://fishbowl-game.com/>, alebo môže vodca každému súkromne poslať správu pre každé kolo.

Odkazy na ďalšie aktivity:

- ✎ Chcete si rozvinúť viac komunikačných schopností a naučiť sa diskutovať ako právnik? Pokračujte v spoznávaní Tessa Kahn pomocou aktivity “Nech je ženy počuť” na **strane 36**.
- ✎ Aby vás brali vážne, je dôležité používať správne slová. No niekedy to nestačí. Objavte možné prekážky, pre ktoré vás neberú vážne, pomocou aktivity “Právo vysloviť názor” na **strane 42**.
- ✎ Slová sú dôležité. Ak sa chcete dozvedieť, ako sa slová používajú proti ženám a ako to môžete zvrátiť, urobte si aktivitu “Čo tvorí lídra” na **strane 44**.

Pracovitý roj

V tejto aktivite sa dozviete, ako môžu malé negatívne zmeny ovplyvniť rovnováhu celého ekosystému.

Leydy Pech je včelárka, z majskej komunity Maya de Campeche v Mexiku. Aktivistkou sa stala bojom za zákaz pestovania geneticky modifikovanej sóje v oblasti, kde žije. Podťe si zahrať hru, aby ste pochopili, ako môže ľudská činnosť narušiť ekosystémy.

Príprava a materiály

lano

šatka na oči

- 1 Sadnite si do kruhu. Všetci hráči sú včely.
- 2 Nasadte si na oči šatky a vezmite si dlhý kus lana (ktorý občiahne váš kruh).
- 3 Vašou úlohou je spoločne vytvoriť dokonalý štvorec. Keď skončíte, môžete si dať dole šatku z očí a pozrieť sa, čo sa vám podarilo.

- 4 Zahrajte si druhé kolo. Tentoraz je jeden hráč mimo kruhu, predstavuje pesticíd. Tento hráč môže hocikedy poklepať niektorú zo včiel po pleci. Vtedy táto včela onemie. Počet včiel, ktorým pesticíd môže poklepať na plece, môžete prispôbiť podľa veľkosti vašej družiny.

- 5 Keď skončíte, zložte si šatku z očí a porovnajzte výsledok s prvým.

- 6 **Vyhodnotenie:**
Darilo sa vám v prvom kole lepšie ako v druhom? Prečo?
  - Ako ste sa cítili pri narušení vašej spolupráce tým, že ste umlčali hráčov?
  - V prírodnom prostredí majú všetky živé organizmy svoju úlohu. Spolu tvoria vyvážené ekosystémy. Keď túto rovnováhu narušíme (napríklad používaním pesticídov), ekosystémy tým ohrozíme.
  - Mayské ženy z oblasti, z ktorej pochádza Leydy Pech, už mnoho rokov pestujú med od veľmi špeciálnych včiel. V dôsledku používania znečisťujúcich pesticídov na sójových poliach veľa včiel umiera a populácia znepokojivo klesá, čo ohrozuje životný štýl komunity.

Poznámky

Leydy Pech pochádza z Mexika, kde sídli Our Cabaña, jedno z piatich svetových centier WAGGGS. Spravuje a prevádzkuje ho skautské združenie vodcov Guías de Mexico a nachádza sa v „Meste večnej jari“ – meste Cuernavaca. Od otvorenia v roku 1957 vítame hostí z celého sveta a pre všetkých našich návštevníkov a členov ponúkame množstvo aktivít a programov, do ktorých sa môžu zapojiť a užiť si ich!

Prispôbenie na plnenie online alebo na osobné stretnutie

Táto aktivita môže byť prispôbená na online plnenie pomocou online tímovej výzvy a prispôbením úlohy pesticídu, čím sa do hry pridá ďalšia obtiažnosť. Výzvu a náročnosť môžete prispôbiť veku členov vašej družiny.

Odkazy na ďalšie aktivity

- Chcete sa dozvedieť viac o včelách? Pokračujte v zoznamovaní sa s Leydy Pech pomocou aktivity „Postavte si úl“ na strane 40.
- Rovnako ako rastliny a zvieratá v ekosystéme, aj ľudia zohrávajú dôležitú úlohu v spoločnosti. Naučte sa, ako vziať do úvahy všetky perspektívy pomocou aktivity „Komunitné mapovanie“ na strane 38.
- Ochrana biodiverzity a ochrana voľne žijúcich živočíchov sú kľúčové témy pre lepšiu budúcnosť. Zistite, ako sa dievčatá môžu zapojiť pomocou aktivity „Lov pre obchod s voľne žijúcimi zvieratami“ na strane 46.

Zdrojové stromy

V tejto aktivite sa dozviete, ako stromy navzájom súťažia o živiny, slnečné svetlo, priestor a vodu. Zistíte, ako môže zmena klímy ovplyvniť globálnu distribúciu zdrojov.

Hindou Oumarou Ibrahim sa začala zaujímať o environmentálny aktivizmus, keď videla, ako Čadské jazero vysychá v dôsledku klimatických zmien. Toto vysychanie malo obrovský vplyv na domorodé komunity, ktoré sú závislé od prírodných zdrojov. Zahrajte si hru, v ktorej pochopíte, ako zmena klímy ovplyvňuje prírodné zdroje!

Príprava a materiály

Farebné papieriky/žetóny rozložte na podlahu v priestore, kde sa idete hrať.

fixky alebo žetóny v troch farbách

papieriky v troch rôznych farbách

*Z každej farby nech je aspoň trikrát toľko žetónov ako účastníkov.

1 Rozostúpte sa asi **90 cm** od seba. Každý z vás predstavuje strom, ktorého cieľom je získať čo najviac zdrojov.

2 Rovnomerne rozmiestnite „stromové zdroje“ okolo hráčov tak, aby boli od seba vzdialené asi **30 – 60 cm**. Každá farba predstavuje jednu z troch vecí, ktoré strom potrebuje: vodu, slnečné svetlo, živiny. Priradte každej potrebe farbu (napr. modrá = voda, žltá = slnečné svetlo, červená = živiny).

3 Odštartujte hru! Vašou úlohou je naťahovať sa a zbierať zdroje, ktoré potrebujete, bez toho, aby ste opustili svoje stanovisko. Aby ste dobre rástli, v každom kole sa musíte pokúsiť nazbierať aspoň tri kusy z každého zdroja. Dva kusy z každého zdroja znamenajú priemerný rast a jeden alebo menej z každého znamená slabý rast.

4 Ak sa vám počas ktorýchkoľvek dvoch kôl stane, že dosiahnete iba slabý rast, vypadávate.

5 Ak chcete, pridajte si ďalšie kolá s použitím jednej alebo viacerých z nasledujúcich podmienok:

- Stromy stoja alebo sedia bližšie k sebe (čo predstavuje väčšiu konkurenciu).
- Menej vodných zdrojov (predstavuje sucho).
- Menej zdrojov slnečného svetla (čo predstavuje prehustenie mladých stromčekov).
- Menej zdrojov živín (čo predstavuje nekvalitnú pôdu).

6 Diskusia

Čo sa môže stať skutočnému stromu, ktorý nedokáže uspokojiť jednu alebo viacero svojich potrieb?

- Viete vymenovať druhy stromov, ktoré môžu mať iné potreby ako ostatné?
- Ako môže zmena klímy ovplyvniť zdroje dostupné pre stromy?
- Ako by tento model vyzeral u ľudí? Ako ovplyvní zmena klímy zdroje dostupné pre ľudí? A aké to môže mať následky?

Vedeli ste?

Kvôli klimatickým zmenám môže byť ľuďom k dispozícii menej zdrojov vrátane potravín a živín, čo môže spôsobiť podvýživu. Máme programový modul, ktorý pomáha dievčatám bojovať proti podvýžive! Prijmite túto **výzvu** ešte dnes.

Prispôbenie na plnenie online alebo na osobné stretnutie

Vytvorte powerpointovú snímku zobrazujúcu zdroje a zdieľajte svoju obrazovku. Hráči si môžu zberať zdroje kreslením na túto snímku.

Odkazy na ďalšie aktivity

- Hindou Oumarou Ibrahim sa zapojila do svojej komunity tým, že zabezpečila, aby bol každý vypočutý. Pokračujte v skúmaní jej práce pomocou aktivity „Komunitné mapovanie“ na **strane 38**.
- Prírodné zdroje sú pre zvieratá a hmyz veľmi dôležité na vybudovanie primeraného úkrytu. Zistite viac o tom, ako vedľa včely využívať prírodné zdroje pomocou aktivity „Postavte si úl“ na **strane 40**.
- Chcete sa dozvedieť viac o vplyve klimatickej zmeny na ľudí? Zistite, ako ovplyvňuje ženy, pomocou aktivity „Nech je ženy počut“ na **strane 36**.

Počúvajte vedu

V rámci tejto aktivity pochopíte, čo je klimatická zmena, a podelíte sa o svoje pocity v súvislosti s ňou.

Príprava a materiály

Odpovede na kvíz si vytlačte (ak hráte s veľkou družinou alebo s oddielom, vytlačte ich niekoľko krát) a vystrihnite. Rozmiestnite ich po klubovni.

pero

papier

Q & A

kvízové otázky a odpovede na strane 69-70

Greta Thunberg je environmentálna aktivistka známa tým, že žiada svetových lídrov, aby prijali opatrenia proti zmene klímy. Jednou z vecí, ku ktorým všetkých nabáda, je počúvať odborníkov na klímu, pretože práve veda má odpovede na to, čo musíme urobiť, aby sme obmedzili účinky klimatickej zmeny. Pozrite sa teda dnes na to, čo nám klimatická veda hovorí!

- 1 Utvorte menšie skupinky a vytvorte si vlastný oslavný jasot/pokrik.
2. Položte kvízovú otázku. So svojou skupinkou sa poobzerajte po klubovni a nájdite jednu správnu odpoveď (alebo aj viac). Ak si myslíte, že odpoveď/odpovede máte, zajasajte a prečítajte odpoveď. Skupina, ktorá nájde odpoveď/odpovede ako prvá, získava bod.

- 3 Skupina s najväčším počtom bodov vyhráva.

- 4 Greta často hovorí, že klimatická zmena v nej vyvoláva hnev. Vo svojich skupinách vytvorte emodži, ktoré bude zrkadliť vaše pocity po tom, ako ste sa dozvedeli všetky tieto fakty o klimatickej zmene. Podelte sa o svoje pocity s ostatnými skupinami.

Chcete sa dozvedieť viac o klimatických problémoch?

Počuli ste už o výzvach YUNGA Challenge? Výzvy od svetovovej aliancie YUNGA (Svetová aliancia mladých ľudí a spojených národov – The Youth and United Nations Global Alliance) učia mladých ľudí o všetkom od biodiverzity a plastového znečistenia, až po opelenie, lesy a poľnohospodárstvo. **Pozrite** si ich ešte dnes.

Prispôsobenie na plnenie online alebo na osobné stretnutie

Na spustenie kvízu online použite stránku na tvorbu online kvízov, akou je napríklad Kahoot!

Odkazy na ďalšie aktivity

- ✍ Greta Thunberg je mladý človek, nadšený pre životné prostredie a podniká kroky v oblasti zmeny klímy – ako vy! Pokračujte v učení sa o nej a o tom, ako môžete ísť v jej šľapajách vykonaním aktivity „Právo vysloviť názor“ na **strane 42**.
- ✍ Pocity, myšlienky a názory Greta Thunberg o klimatickej zmene sú niekedy zosmiešňované kvôli tomu, kým je. Naučte sa viac o privilégiách a o tom, ako sa môžete postaviť na stranu väčšej rovnosti v aktivite „Postavte si úl“ na **strane 40**.
- ✍ Greta Thunberg odštartovala celosvetové hnutie – nie je teda ničím menším, než líderkou. Zistíte, čo ľudia hovoria o ženách – líderkách. Urobte si aktivitu „Čo tvorí lídra“ na **strane 44**.

Pesticídne bingo

V rámci tejto aktivity sa dozviete niečo málo o Rachel Carson a o jej aktivitách na zvýšenie povedomia o pesticídoch a ich nebezpečenstvách.

Príprava a materiály

tabuľky na bingo zo strany 71

Rachel Carson je známa vďaka svojej knihe „**Silent Spring**“ (Tichá jar). Bola vydaná v roku 1962 a vysvetľuje v nej, ako pesticídy škodia životnému prostrediu. Sú totiž vysoko toxické a ľuďom i zvieratám môžu spôsobiť zdravotné problémy. Používaniu pesticídov pripísala aj pokles vtácej populácie.

1 Čo sú to pesticídy? Sú to produkty určené na hubenie škodcov (hmyzu, zvierat, rastlín).

2. Kde ich možno nájsť? V skupinách po 4 až 5 si prečítajte rôzne druhy pesticídov na svojich bingo kartách.

3 Spoločne sa pokúste nájsť čo najviac vecí z domácnosti, ktoré by mohli obsahovať tieto druhy pesticídov.

4 Vyhráva tím, ktorý ako prvý dosiahne celý rad druhov pesticídov. Ak aktivitu dokončíte príliš rýchlo, pokračujte až do vyplnenia bingo karty.

5 **Diskutujte:**
Rachel Carsonová vo svojej knihe obvinila chemický priemysel zo šírenia dezinformácií o pesticídoch. Vďaka nim sa nezdajú také nebezpečné a ľudia ich tak aj naďalej používajú a kupujú.
☞ Spomeniete si na nejaký iný príklad, kedy by priemyselné odvetvia mohli šíriť dezinformácie o veciach, ktoré poškodzujú prírodu a životné prostredie?

6 **Diskutujte:**
Môžete si vysvetliť koncept „**greenwashingu**“, čo je marketingová stratégia zameraná na presvedčanie ľudí, že produkt nejakej organizácie alebo aj celé odvetvie priemyslu je šetrné k životnému prostrediu.
☞ Používanie environmentálnej obrazovej schémy (zelená, kvety, príroda) na obaloch tak, aby vyzerali ako šetrné k životnému prostrediu.
Veľké módné spoločnosti s obrovským dopadom na životné prostredie začínajú využívať dobre propagovateľný „prírodný“ materiál, hoci ešte stále využívajú veľa fosílnych palív, energie, vody a ukladajú svoj odpad bez toho, aby ho najskôr spracovali.
☞ Nájdite vlastné príklady!

Odkazy na ďalšie aktivity

- ☞ V čase začiatku jej environmentálnej činnosti v 50. tých rokoch, bola Rachel Carson priekopníčkou. Zistíte, ako sa v tom čase ľudia správali k ženským aktivistkám pomocou aktivity „Čo tvorí lídra“ na strane 44.
- ☞ Ďalšími predmetmi v domácnosti, ktoré môžu byť škodlivé pre životné prostredie, sú jednorazové plasty. Preskúmajte, ako môžete upcyklovať svoj plastový odpad vykonaním aktivity: „Rohože z plastových tašiek“ na strane 34.

Prispôbenie na plnenie online alebo na osobné stretnutie

Vytvorte súkromné miestnosti (breakout rooms), v ktorých vyplníte bingo karty!

Prechádzka v parku

V tejto aktivite preskúmate vaše pôvodné prostredie a to, prečo je dôležité chrániť ho.

Príprava a materiály

Urobte si prieskum o pôvodných rastlinách a zvieratách vo vašom regióne, aby ste mohli odpovedať na otázky.

pero

papier

1 Prejdite sa po okolí. Zapište si alebo odfoťte čo najviac rastlín a živočíchov, ktoré uvidíte.

2 Diskutujte o svojich zisteniach. Sú tieto rastliny a zvieratá pôvodné? Koľko rôznych druhov ste našli?

3 Prečo podľa vás pôvodných druhov ubúda? Vytvorte myšlienkovú mapu!

4 **Prečítajte si tento citát od Malaiky Vaz** (pre mladšie družiny si ho môžete prispôsobiť): „Miesto, kde sme s mojim tímom natáčali, bolo jednou z mála rezervácií na svete, ktoré boli vytvorené na ochranu malého, menej obľúbeného druhu, akým je Netopier kolárový (*Hipposideros hypophyllus*). Jedným z aspektov, do ktorého by som sa rada v dokumente viac ponorila, bol dominový efekt, ktorý mala ochrana týchto netopierov na ekosystém. Akonáhle sa ťažba žuly zastavila a rezervácia mala šancu zotaviť sa, vegetácia začala rásť, vtáky sa vrátili a správa lesov nedávno pozorovala väčších predátorov, ako sú leopardy, vracajúcich sa do regiónu. Skutočnosť, že malý netopier môže byť zastrešujúcim druhom pre množstvo iných sužovaných biodiverzít, je neuveriteľná.“

5 Prečo je dôležité chrániť pôvodné druhy a voľne žijúce zvieratá? Vytvorte zoznam dôvodov!

Prispôbenie na plnenie online alebo na osobné stretnutie

Pred stretnutím sa prejdite. Každý člen družiny sa môže prechádzať individuálne. Potom diskutujte online.

Poznámky

Malaika Vaz pochádza z Indie. V Indii sídli aj centrum Sangam, založené v roku 1966, ktoré je svetovým skautským centrom v Indii, v ázijsko-pacifckej oblasti WAGGGS. Podujatia v Sangame sú tematicky zamerané na kultúru, líderstvo, oslavy a wellness.

Odkazy na ďalšie aktivity

- ☞ Jedným zo spôsobov, akými Malaika Vaz pracuje na ochrane druhov a voľne žijúcich živočíchov, je vystupovanie proti obchodovaniu s voľne žijúcimi zvieratami. Zistite o tomto probléme viac pomocou aktivity „Lov pre obchod s voľne žijúcimi zvieratami“ na strane 46.
- ☞ Vybrali ste sa na prechádzku, aby ste preskúmali oblasť, kde sa nachádzate. Použite svoje vedomosti pri tvorbe mapy svojej oblasti v aktivite „Komunitné mapovanie“ na strane 38.

Aj plastový odpad môže byť skutočne nebezpečný pre voľne žijúce zvieratá. Zistite, ako upcyklovať plast pomocou aktivity „Rohože z plastových tašiek“ na strane 34.

TRÉNUJTE MYSLENIE V OBLASTI RODOVEJ ROVNOSTI

Získajte prehľad o tom, ako sa ženy stávajú svetovými lídrami v oblasti environmentálnych zmien a prijímajú opatrenia pre životné prostredie.

Vyberte si aktivitu z tejto časti a zistíte, prečo sú dievčatá a ženy vážnejšie ovplyvnené klimatickou zmenou.

Klimatická zmena má vplyv na rodovú rovnosť a vytvára ďalšie nevýhody pre dievčatá a ženy.

Rohože z plastových tašiek

V tejto aktivite zapojíte svoju kreativitu a z plastu vytvoríte rohož. Zároveň zistíte, ako môžu byť ženy nositeľkami zmeny vo svojej komunite.

Isatou Ceesay iniciovala v roku 1998 neďaleko svojej rodnej dediny recyklačný projekt s názvom One Plastic Bag (Jedna plastová taška), ktorého cieľom bolo vzdelávať komunity o potrebe recyklovať odpad, ktorý sa zvyčajne vyhodí, a premeniť ho na zdroj príjmu. Ženy majú moc stať sa nositeľkami zmien vo svojich domácnostiach a komunitách. V mnohých krajinách sveta práve ony nakupujú potraviny pre domácnosť. Prostredníctvom vzdelávania môžu obmedziť nákup jednorazových plastov. Robia väčšinu domácich prác, rozhodujú o tom, čo vyhodíť a čo možno recyklovať.

Príprava a materiály

Vytvorte si doma vlastnú rohož z plastových tašiek ešte pred družinovkou a prineste ju ako vzor.

plastové tašky – aspoň 20 na osobu

zopár kusov nožníc

Prostredníctvom komunitných projektov, ako je **One Plastic Bag**, sú ženy povzbudzované k recyklácii svojho plastového odpadu a k tomu, aby svoje komunity učili pozitívne vplývať na životné prostredie.

Skúste vytvoriť rohož z plastových tašiek!

- 1 Vyrovnajte plastové tašky.
- 2 Odrežte spodnú časť tašky – naraz ich môžete odrezať aj viac.
- 3 Odrežte taškám uši – naraz ich môžete odrezať aj viac.

- 4 Zložte tašky na pásy široké asi 5 cm.
- 5 Zviažte prvé tri prúžky dohromady.
- 6 Začnite ich zapleť.

- 7 Keď sa dostanete na koniec prúžku, priviažte ďalší prúžok a pokračujte v zapletaní.
- 8 Pri vytváraní vzoru zmeňte smer a prevlečte pásik cez predchádzajúci pletenec, aby ste spojili strany.

- 9 Pokračujte v pletení a spájaní, kým nevytvoríte rohož.
- 10 Na konci si pletenec zviažte do uzla a konce zastrčte do pletenca.

Odkazy na ďalšie aktivity

- Chcete sa dozvedieť viac o upcyklácii plastu? Pokračujte v skúmaní práce Isatou Ceesay pomocou aktivity „Poklad z odpadu“ na strane 50.
- Podobne ako Isatou Ceesay, aj vy pracujte skupinovo na zvýšení povedomia o environmentálnych problémoch pomocou aktivity „Časopis o prírode“ na strane 54.
- Isatou Ceesay bola naozaj kreatívna v hľadaní riešenia plastového znečistenia. Príďte s vlastnými kreatívnymi nápadiami pre životné prostredie počas aktivity „Zmena pravidiel“ na strane 62.

Nech je ženy počuť

V rámci tejto aktivity preskúmate, ako klimatické zmeny ovplyvňujú životy žien na celom svete, a precvičíte si, ako aktívne diskutovať.

Ako právnička musí Tessa Khan vedieť diskutovať a sebedovetno prezentovať svoje názory. Precvičte si svoje diskusné schopnosti počas tejto akváriovej diskusie!

Príprava a materiály

Rozmiestnite fakty z informačného hárku po klubovni.

Informácie o ženách a klimatickej zmene na strane 6 a 7

1 Prejdite sa po klubovni a prečítajte si, ako sú ženy na celom svete ovplyvnené klimatickou zmenou.

2 Vytvorte dva kruhy. Vo vnútornom kruhu (v akváriu) budú štyria diskutéri diskutovať a vo vonkajšom kruhu bude zvyšok skupiny počúvať. Ak ste vo vonkajšom kruhu a chcete sa stať diskutérom, poklepte niekomu po ramene a vymeňte ho vo vnútornom kruhu.

3 Témou diskusie je „Sú ženy a dievčatá viac ovplyvnené klimatickými zmenami ako muži a chlapci?“. Polovica diskutujúcich musí byť vždy na strane „áno“ a polovica na strane „nie“. Neváhajte zahrať si diskutéra na strane, s ktorou osobne nesúhlasíte!

4 Do diskusie sa môžete zapojiť kedykoľvek a z ktorejkoľvek strany. Skúste aspoň raz vstúpiť do vnútorného kruhu!

5 **Tip pre vedúceho:**
Ak sa konverzácia v určitom bode zastaví, môžete ju pomôcť rozprúdiť nižšie uvedenými faktami:

Ženy strávia každý deň 3-krát viac hodín neplatenými domácimi a opatrovateľskými prácami ako muži. Ide napríklad o starostlivosť o domácnosť a deti, zaobstaranie jedla, vody atď.

5 **Tip pre vedúceho:**
Ženy zarábajú celosvetovo o 23 % menej ako muži.

V celosvetovom meradle tvoria ženy len 13 percent vlastníkov poľnohospodárskej pôdy.

Dve tretiny negramotných dospelých na svete sú ženy. 1 z 3 žien na celom svete zažila fyzické alebo sexuálne násilie – väčšinou zo strany intímneho partnera.

Ženy celosvetovo zaberajú len 24 % parlamentných kresiel.

Prispôsobenie pre mladšie deti

Namiesto diskusie môže družina vytvoriť päťminútovú divadelnú hru. Vyroprávajte príbeh o živote ženy, ktorá zažíva zmeny miestnej klímy.

Vedeli ste?

V krajinách najviac postihnutých klimatickými zmenami spôsobujú suchá nedostatočný prístup k čistej vode, čo môže ovplyvniť menštruačnú hygienu. Vytvorili sme programový modul o sebedovetnom zvládaní menštruácie. [Zistite viac.](#)

Prispôsobenie na plnenie online alebo na osobné stretnutie

Ak hráte s oddielom, rozdelte sa na menšie skupiny a urobte niekoľko diskusií.

Odkazy na ďalšie aktivity

Aj vy, rovnako ako Tessa Kahn, môžete využiť svoje presvedčacie schopnosti a žiadať si od autorít viac. Kráčajte v jej šlapajách pomocou aktivity „Obhajuj zmenu“ na strane 52.

Ženy vyjadrujú svoj názor a požadujú, aby boli brané do úvahy pri environmentálnych opatreniach. Preskúmajte, ako môžete vzdelávať ženy a zvyšovať povedomie o environmentálnych opatreniach vykonaním aktivity „Poklad z odpadu“ na strane 50.

Komunitné mapovanie

V rámci tejto aktivity sa dozviete, ako komunitné mapovanie pomohlo domorodým ženám zviditeľniť sa.

Komunitné mapovanie je spôsob vytvárania máp s využitím miestnych a tradičných znalostí prostredia. Hindou Oumarou Ibrahim použila túto metódu na pomoc pri urovnávaní sporov o pôdu a zdroje v jej komunite a na zachovanie tradičných vedomostí o krajine.

Príprava a materiály

Vytlačte, nájdite alebo nakreslite mapu vášho okolia.

perá

papier

kresba alebo mapa vášho okolia

1 Každý si nakreslite mapu oblasti v okolí klubovne.

2 Môžete ísť na prechádzku okolo klubovne alebo mladším deťom ukážete už existujúcu mapu oblasti, minútku si ju preštudujte a zapamätajte a potom si ju každý znovu vytvorte.

3 Vytvorte skupiny po 4-5 členov. Spoločne vytvorte novú mapu, ktorá kombinuje všetky mapy zo skupiny so všetkými vašimi znalosťami.

4 Ak si pamätáte niektoré veci o oblasti, ktoré ste nevložíli do pôvodnej mapy, môžete ich teraz pridať do skupinovej mapy.

5 Diskutujte

- 🚩 Aké bolo spájanie vašich vedomostí?
- 🚩 Boli príspevky všetkých členov vašej skupiny hodnotené rovnocenne?
- 🚩 Myslíte si, že váš pohľad ako mladého človeka, dievčaťa alebo chlapca sa líši od pohľadu iných ľudí?
- 🚩 Boli ste niekedy v prostredí, kde váš názor neprijímali rovnocenne?

- 🚩 Použitie mapovania v Čade zdôraznilo dôležitosť vedomostí žien pre komunitu. **Hindou Oumarou Ibrahim** nadšene verí, že ženy poznajú krajinu vo svojom okolí a rozumejú jej rovnako ako ktokoľvek iný a majú cenné tradičné znalosti, o ktoré sa môžu podeliť. Je tomu tak preto, že zaobstarávajú vodu, jedlo, tradičnú medicínu a starajú sa o dobytok. V konzervatívnejších komunitách ženy nie sú vypočuté na verejných fórach, kde vystupujú muži. Prostredníctvom mapovacích stretnutí špeciálne s ženskými členkami komunity Ibrahim dokázala zachytiť ich znalosti a dosiahnuť, aby ich mužskí členovia komunity rešpektovali.
- 🚩 Máte nápady, ako možno ženám a dievčatám poskytnúť rovnocennejší hlas v rôznych situáciách?

Prispôsobenie na plnenie online alebo na osobné stretnutie

Táto aktivita by sa dala zorganizovať rovnakým spôsobom na online stretnutí, ale na oddielovke zväzťe použitie oddelených miestností (breakout rooms).

Prispôsobenie pre mladšie deti

Víťatá a včielky môžete namiesto okolia nechať nakresliť klubovňu a potom tiež spojiť ich kresby dohromady.

Vedeli ste?

Je pre nás veľmi dôležité, aby bol názor dievčat a žien v diskusiách rovnocenný. Podporujeme 20 rôznych asociácií vodkýň a skautiek pri realizovaní projektov na témy rovnosti, angažovanosti a posilnenia postavenia žien. [Zistite viac.](#)

Odkazy na ďalšie aktivity

- 🔗 Ak sa chcete dozvedieť viac o tom, ako Hindou Oumarou Ibrahim podporovala domorodé ženy vo svojej komunite, kráčajte v jej šľapajách pomocou aktivity „Komunitné príbehy“ na **strane 56**.
- 🔗 Skúmajte ďalej, ako môžete podporiť ženy, aby bol ich názor vypočutý a ako zvýšiť povedomie o environmentálnych opatreniach vykonaním aktivity „Poklad z odpadu“ na **strane 50**.
- 🔗 Pokračujte v skúmaní environmentálnych problémov vo vašom okolí pomocou aktivity „Časopis o prírode“ na **strane 54**.

Postavte si úl

V tejto aktivite objavíte koncept privilégií a to, ako vyjadrenie svojho názoru a spolupráca môžu viesť k väčšej rovnoprávnosti.

Príprava a materiály

Vytlačte všetok materiál.

2 hracie kocky

malé znázornenia každého prvku (vytlačeny obrázok alebo kresba): zem, voda, peľ, slnko a včely robotnice

1 Vytvorte skupiny po 5-6 hráčov.

2 Na stavbu úlov si musíte priniesť papieriky prvkov z prírody. Vaším cieľom je postaviť čo najväčší počet úlov za 15 minút.

3 Zakaždým, keď hodíte kockou, môžete zbierať prvky z prírody v závislosti od čísla, ktoré hodíte:

Vyberte si prvok, ktorý potrebujete:

- Zem
- Voda
- Peľ
- Slnko
- Včely robotnice

4 Na stavbu stien úľa potrebujete:
2 včely robotnice
1 slnko
1 peľ
1 vodu
1 zem

5 Jeden náhodne vybraný hráč bude včelia kráľovná. Tento hráč môže hodiť kockou dvakrát v každom kole a získa dvojnásobné množstvo surovín.

6 Hrajte pätnásť minút a potom si spočítajte svoje úle. Koľko ich máte dohromady? Ak zároveň hralo viac skupín, porovnajte si výsledky!

7 Vyhodnotenie:

- Stavali ste úle jednotlivo alebo tímovo? Ak ste stavali úle jednotlivo, kto získal najviac úlov? Bola to včelia kráľovná? Prečo?
- Ak ste svoje úle stavali tímovo, prišli ste od začiatku na to, že by ste mohli spolupracovať, aby ste získali vyšší počet úlov, alebo to trvalo nejaký čas? Prečo?
- Jeden hráč v tejto hre mal tú česť, že mohol hádzať kockou dvakrát toľko ako ostatní. Ak spolupracoval s celou skupinou, jeho výhoda prospela všetkým. Ak hral sám, dávalo mu to obrovskú výhodu oproti ostatným.

8 Reflexia:

Priama a nepriama diskriminácia žien a dievčat stále existuje po celom svete. To znamená, že ako väčšina hráčov v tejto hre, aj ony môžu mať menej zdrojov, príležitostí alebo menej slobody ako muži a chlapci. Keď sú niektorí ľudia v spoločnosti znevýhodnení (napríklad na základe pohlavia, veku, zdravotného postihnutia, etnickej príslušnosti atď.), je našou úlohou ozvať sa. Spoločnou prácou a verejným vyjadrením sa môžeme túto priepasť zmenšiť a zabezpečiť, aby ľudia mali rovnaké práva a príležitosti. Napríklad Leydy založila skupinu žien s názvom „Colectivo Maya“ (Mayský kolektív) s cieľom zvýšiť postavenie žien vo včelárskej komunite, aby bez nich nebolo prijaté žiadne rozhodnutie.

Prispôsobenie na plnenie online alebo na osobné stretnutie

Ak chcete hrať na osobnom stretnutí, môžete si prvky vytlačiť. Na hranie online sa odporúča použiť virtuálnu tabuľu, kde môžu hráči kresliť alebo písať, čo berú a kde stavajú svoje úle.

Vedeli ste?

Je pre nás veľmi dôležité povzbudzovať vodkyne a skautky z rôznych krajín, k stretávaniu sa, spolupráci a vzájomnej podpore. Organizujeme výmenné programy medzi vodkyňami a skautkami z rôznych krajín! Dievčenské hnutie Youth Exchange South to South (YESS; Výmena mladých z juhu na juh) je náš medzinárodný výmenný program pre vodkyne. [Viac informácií.](#)

Odkazy na ďalšie aktivity

- Chcete sa dozvedieť viac o ekosystémoch vo vašom okolí a o tom, ako ich môžete chrániť? Pokračujte v šlapajách Leydy Pech pomocou aktivity „Časopis o prírode“ na [strane 54](#).
- Preskúmajte, ako môžete podporiť ostatných, najmä ľudí, ktorí sú menej privilegovaní ako vy, v boji proti klimatickým zmenám pomocou aktivity „Komunitné príbehy“ na [strane 56](#).
- Nahlas sa podelte o to, prečo máte radi životné prostredie a prečo je potrebné ho chrániť v aktivite „Vyjadrite sa kreatívne“ na [strane 58](#).

Právo vysloviť názor

V tejto aktivite sa dozviete o svojom práve byť vypočutí a braní vážne a rozviniete si sebadôveru v role environmentálneho lídra.

Greta mala iba 15 rokov, keď začala verejne zdieľať svoje myšlienky o klimatickej zmene. Jednou z jej najväčších výziev bolo, aby ju dospelí brali vážne. Kvôli jej veku, pretože je dievča a má autizmus, si veľa ľudí myslelo a stále myslí, že je zmanipulovaná a nemôže mať vlastné názory. Mladí ľudia majú často pocit, že ich myšlienky a názory nikto neberie vážne.

Príprava a materiály

papier

perá

zariadenie na zachytenie videa

kartičky s článkami Práv dieťaťa číslo 3, 12 a 14 na strane 72

- 1 Spomeňte si na moment, keď ste zdieľali myšlienku alebo názor, a nebrali vás vážne. Ako ste sa vtedy cítili?
- 2 Zamyslite nad touto otázkou a na kúsok papiera napíšte, ako ste sa cítili. Potom pracujte v malých skupinách a ak sa cítite komfortne, podelte sa o svoje myšlienky so skupinou a počúvajte myšlienky ostatných.
- 3 Existujú nejaké podobnosti v tom, ako sa ľudia cítili? Máte medzi sebou členov skupiny, ktorí mali pocit, že ich počúvajú a berú vážne? Diskutujte o tom, prečo si myslíte, že myšlienky a názory detí a mladých ľudí nie sú brané vážne.

- 4 Viete, že jedným z Práv dieťaťa je mať svoje vlastné myšlienky a názory a slobodne ich vyjadrovať? Práva dieťaťa od Organizácie spojených národov vysvetľujú spôsob, akým by sa malo zaobchádzať s deťmi a mladými ľuďmi.
- 5 V družine si prečítajte o Právach dieťaťa, pozrite si články 3, 12 a 14, ktoré sa týkajú detského práva na názor a vyjadrenia ich názorov a presvedčenia.

- 6 Tieto práva dokazujú, že dospelí by nemali deti len počúvať, ale mali by ich obavy aj brať vážne.
- 7 Ako družina diskutujte o tom, ako sa teraz cítite vďaka znalosti týchto práv.
- 8 Keby ste sa mohli vrátiť a povedať svojmu mladšiemu ja, že máte právo byť vypočutí a braní vážne, čo by ste povedali?
- 9 Napíšte list alebo vytvorte video pre svoje mladšie ja, v ktorom sa povzbudíte k odvahe a sebavedomiu pri vyjadrení názoru za lepšiu budúcnosť.

- 10 Zamyslite sa nad vecami, ktoré vás doteraz znepokojovali pri vyjadrení svojho názoru. Ako ich môžete premeniť na pozitíva? Pomôžte svojmu mladšiemu ja porozumieť, že dievčatá a mladí ľudia vo všeobecnosti môžu mať rovnako silný vplyv ako Greta.
- 11 Zdieľaj svoj list alebo svoje video pre svoje mladšie ja s ostatnými, aby sa aj oni naučili vyjadriť sa. Každý má totiž svoj názor a každé dieťa má právo, aby ho vypočuli a brali vážne.

PRACTISE
GENDER EQUALITY

Vedeli ste?

V environmentálnych aktivitách, rovnako ako v každom inom aspekte vášho života, je vaša najväčšou silnou stránkou vedieť, ako byť sám sebou. Od roku 2013 sme vo viac ako 125 krajinách podporili viac ako 6,5 milióna mladých ľudí, aby získali prístup k vzdelávaniu v oblasti vnímania tela a sebaúcty. Pozrite si naše najnovšie vydanie [Free Being Me](#) („Slobodne sám/sama sebou“).

Odkazy na ďalšie aktivity

- ✎ Gretin nápad štrajku za klímu bol veľmi jednoduchý a zároveň veľmi kreatívny. Kráčajte v jej šlapajách a objavte svoje vlastné kreatívne nápady pomocou aktivity „Zmena pravidiel“ na strane 62.
- ✎ Rovnako ako Greta, požadujte od svojej vlády viac vykonaním aktivity „Obhajuj zmenu“ na strane 52.

Čo tvorí lídra

V tejto aktivite preskúmate, ako možno slovné vyjadrenia použiť na vytvorenie zaujatosti voči zmenotvorcovi a ako to neúmerne ovplyvňuje ženy.

Rachel Carson je známa svojou knihou „Silent Spring“ („Tichá jar“), ktorá podrobne popisuje škodlivé používanie pesticídov a to, ako sme my ako jednotlivci a komunity úzko prepojení so životným prostredím. Zatiaľ čo táto kniha bola v niektorých kruhoch prijatá veľmi dobre, iní označili Rachel Carson za „hysterickú“ a „precitlivenú“ ženu.

Príprava a materiály

biela tabuľa alebo flipchart

zoznam častých negatívnych označení Rachel Carson

- 1 Rozdelte sa do dvoch skupín.
- 2 Skupina A sa pozrie na citáty používané na opis Rachel Carson. Jej členovia si vyberú pár slov alebo citátov a pantomímou alebo divadielkom ich predvedú pred skupinou B. Neukazujte skupine B citáty! Nesmú dopredu vedieť, o akú tému ide.
- 3 Skupina B sa pokúsi uhádnuť, čo skupina A napodobňuje/hrá. Skupina B však smie hádať a používať iba pozitívne slová.

- 4 Napríklad, ak skupina A odohrá scénu, kde sa žena bojí chrobákov a niekto si z nej robí žarty, skupina B môže hádať, že si dáva pozor, že má chrobáčky veľmi rada a nechce im ublížiť atď.
- 5 Keď skupina B viac-menej uhádne, čo skupina A napodobňuje (v pozitívnom zmysle), porovnajte odpovede skupiny B a citát, ktorý skupina A napodobňovala.

- 8 **Reflexia:** Nazvali vás niekedy jedným z týchto negatívnych výrazov?
Ktoré z týchto pozitívnych vlastností už podľa vás máte a ktoré by ste chceli ďalej rozvíjať?

- 6 Myslíte si, že sú veľmi odlišné alebo sú to len rôzne pohľady na tú istú vec?
- 7 Pokúste sa pomocou hádania premeniť všetky citáty a negatívne slová používané na opis Rachel Carson na pozitívne.

Citáty a slová

Radikálna

Emocionálna

Bola kritizovaná za jej „emocionálne a nepresné výbuchy“.

Neložálna

Hysterická

Jej záväzok voči životnému prostrediu bol opísaný ako „mystická pripútanosť k rovnováhe prírody“.

Pseudovedkyňa

„A keď už hovoríme o hmyze, podľa mňa sa správa ako typická žena – vystrašená na smrť z pár malých chrobáčikov!“

Kritik sa čudoval, prečo sa „stará panna tak obáva genetiky“.

Jej argumenty boli opísané ako „nespravodlivé, jednostranné a hystericky prehnané“.

Odkazy na ďalšie aktivity

- Mediá a vedci sa k Rachel Carson správali zle. To ju však neodradilo! Kráčajte v jej šľapajách pomocou aktivity „Vyjadrite sa kreatívne“ na strane 58.
- Ženy a dievčatá sú často odrádzané od toho, aby konali alebo boli lídrami. Ale vy sa nesmiete vzdať! Príďte s vlastnými kreatívnymi nápadmi pre životné prostredie počas aktivity „Zmena pravidiel“ na strane 62.
- Rachel Carson bola spisovateľka. Preskúmajte ďalšie spôsoby, ako môžete zdieľať to, čo viete, a zvýšiť povedomie o environmentálnych problémoch pomocou aktivity „Filmovanie divokej prírody“ na strane 60.

Vedeli ste?

Rachel Carson urážali, pretože bola žena. Od roku 2011 vodkyne a skautky na celom svete bojujú proti násilii páchanému na ženách a dievčatách prostredníctvom výskumu, vzdelávania, zvyšovania povedomia a komunitných akcií. **Pridáte sa k nim?**

Lov pre obchod s voľne žijúcimi zvieratami

V tejto aktivite sa dozviete, prečo je obchod s voľne žijúcimi zvieratami nebezpečný pre náš ekosystém, a preskúmate, akú úlohu môžu mať dievčatá pri ochrane voľne žijúcich živočíchov.

Malaika Vaz je zaniietená pre ochranu ohrozených druhov a prevenciu obchodovania s voľne žijúcimi zvieratami. Obchod s voľne žijúcimi druhmi má vážny vplyv na ich zachovanie. Konzumácia divých zvierat alebo použitie ich častí na výrobu šperkov, trofejí alebo liekov sú stále populárne v mnohých častiach sveta.

Dokážete nájsť cestu obchodníkov a zastaviť ich nelegálne podnikanie?

1 V tejto hre si sami zvolíte svoje dobrodružstvo. Vyberte si, kam chcete ísť, a nájdite správnu kartu s voľbou ďalšieho kroku. Každá karta obsahuje rozhodnutie a označuje ďalšiu kartu, ktorú treba nájsť.

Príprava a materiály

Vytlačte si kartičky s príbehom, napíšte poradové čísla na druhú stranu a schovajte ich po celej klubovni.

rozhodnite o svojom dobrodružstve pomocou kariet na strane 73-74

2 Vaša cesta začína v dedine Pran. Počuli ste o obchodníkoch s divou zverou, ktorí tadiaľto prechádzajú. Kde začnete vaše vyšetrovanie?

- 🚩 Pošta > Nájdite kartu 1
- 🚩 Miestna kaviareň > Nájdite kartu 2

3 Diskusia:

- 🚩 Našli ste obchodníkov? Bolo to jednoduché alebo zložité?
- 🚩 V hre vás niektoré postavy nebrali vážne, pretože si mysleli, že obchodovanie s voľne žijúcimi zvieratami by nemalo byť problémom, do ktorého by dievčatá alebo mladí ľudia vo všeobecnosti zasahovali.
- 🚩 Ako skupina nájdite päť argumentov, ktoré by ste mohli použiť, keby vám niekto povedal, že dievčatá a mladí ľudia nemôžu podnikáť kroky na ochranu prírody a životného prostredia.

Prispôsobenie na plnenie online alebo na osobné stretnutie

Prejdite si príbehy online bez toho, aby ste fyzicky hľadali ďalšiu kartu.

Poznámky

Nebola táto hra dosť akčná? Skvelým miestom na dobrodružstvá je Our Chalet, prvé svetové skautské centrum WAGGGS. Od roku 1932 prinášame dobrodružstvo, zábavu a medzinárodné priateľstvo vysoko vo švajčiarskych Alpách. Our Chalet je otvorená pre skupiny, rodiny a jednotlivcov na prenocovanie, jednodňovú návštevu alebo ako účastníkov jednej z našich mnohých medzinárodných akcií.

Odkazy na ďalšie aktivity

- 🔗 Stále sa zaujímate o ochranu prírody? Pokračujte v zoznamovaní sa s prácou Malaiky Vaz pomocou aktivity „Filmovanie divokej prírody“ na strane 60.
- 🔗 Niektorí ľudia sú viac než iní závislí na divočine a prírodných zdrojoch. Vžite sa do ich kože pomocou aktivity „Komunitné príbehy“ na strane 56. Buďte kreatívni a podelte o to, prečo máte radi prírodu a prečo je potrebné ju chrániť v aktivite „Vyjadrite sa kreatívne“ na strane 58.

ZAČNITE KONAŤ

Staňte sa súčasťou riešenia a tiež tvorcami zmien splnením aktivity z tejto časti.

Identifikujte spôsoby, ako ovplyvniť svoju komunitu, zhromaždiť svoje zdroje a podniknúť kroky proti zmene klímy.

Poklad z odpadu

V rámci tejto aktivity zistíte, ako premeniť plastový odpad na užitočné a krásne predmety. Budete tiež mať príležitosť vzdelávať sa alebo zvyšovať povedomie o plastovom znečistení, či získavať finančné prostriedky na jeho riešenie.

Vedeli ste? Polovica všetkého vyrobeného plastu je navrhnutá tak, aby sa použila iba raz – a potom sa vyhodila.

Príprava a materiály

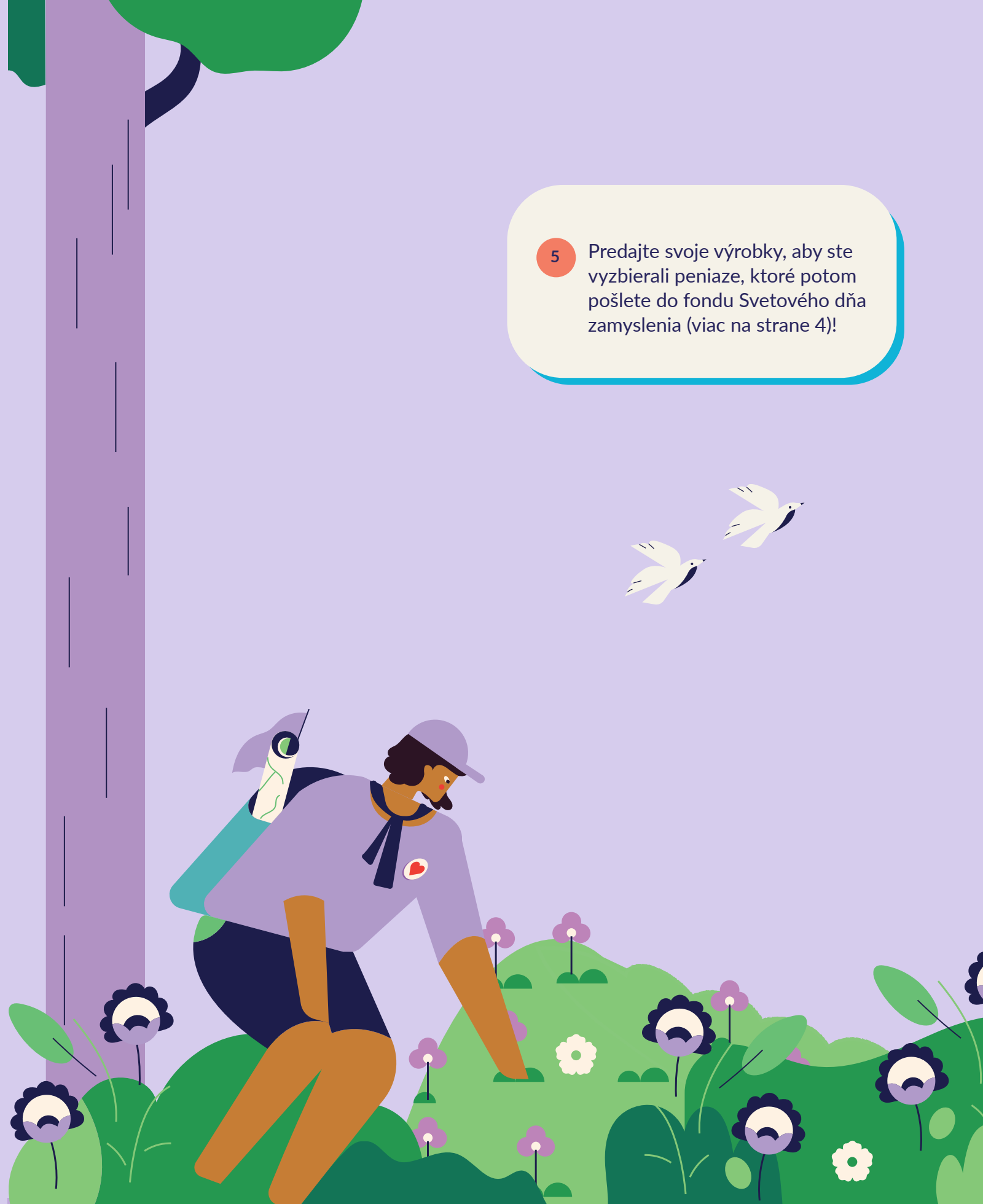

jednorazový plast (môže to byť plast vyzbieraný pre aktivitu „Jednorazový plast v našich životoch“ alebo špeciálne pre túto aktivitu)

- 1 Ak ste si plnili aktivitu „Rohože z plastových tašiek“, môžete použiť hotovú rohož aj pre túto aktivitu.
- 2 V opačnom prípade použite zozbierané plastové predmety, aby ste svoj jednorazový plast premenili na niečo, čo sa dá opakovane používať, alebo na niečo, čo si budete ceniť. Urobte si prieskum online a nájdite niečo, čo chce robiť celá vaša družina! Môže to byť:
  - premieňanie plastových fliaš na vertikálne záhrady
  - vytváranie recyklovaných veterných zvonkohier
  - vytvorenie krmidla pre vtáky z plastových fliaš
  - premena uzáverov plastových fliaš na magnety
  - premieňanie plastových tašiek a balení do svetelných reťazí s brmbolcami

- 3 Isatou Ceesay využila upcycláciu plastov ako spôsob na vytvorenie pracovných miest vo svojej komunite, na vzdelávanie miestnych žien a zvýšenie povedomia o plastovom odpade a jeho negatívnom vplyve na životné prostredie.
- 4 V skupine diskutujte o tom, ako by ste mohli kráčať v jej šľapajách, a spoločne sa rozhodnite pre jeden spôsob, akým použijete svoj plastový odpad na vzdelávanie ostatných o tejto téme.

- 5 Predajte svoje výrobky, aby ste vyzbierali peniaze, ktoré potom pošlete do fondu Svetového dňa zamyslenia (viac na strane 4)!

Prispôsobenie na plnenie online alebo na osobné stretnutie
Účastníci sa môžu dohodnúť na výrobkoch spoločne online a vyrobiť si ich sami doma.

Obhajuj zmenu

V rámci tejto aktivity podniknete kroky proti klimatickej zmene a budete požadovať viac opatrení zo strany tých, ktorí rozhodujú.

Tessa Khan verí, že vlády majú zodpovednosť využiť svoje znalosti a moc na pomoc svojim občanom v boji proti klimatickej zmene. Podniknite niečo napísaním listu svojej vláde a povedzte im o svojich predstavách o boji proti zmene klímy!

Príprava a materiály

V závislosti od vášho načasovania a vášho prístupu k informáciám počas stretnutia môže byť výskumná časť aktivity vykonaná družinovo pred stretnutím.

Zistite, kam poslať list. Môžete to urobiť pred stretnutím alebo po ňom.

papier

perá

adresy vládnych inštitúcií

fakty o klimatickej zmene

šablóna listu na strane 75

1 Vyberte problém, ktorý ovplyvňuje vaše miestne prostredie. Môže to byť napríklad: kvalita vody, odlesňovanie, služby v oblasti odpadu, poľnohospodárske postupy alebo čokoľvek iné, čo považujete za dôležité riešiť.

2 Preskúmajte túto tému a využite poznatky, ktoré ste získali počas osláv Svetového dňa zamyslenia, na zistenie, ako tento problém ovplyvňuje vaše miestne prostredie.

3 Prediskutujte so svojou skupinou, kde je najpravdepodobnejšia zmena, a rozhodnite sa, ktorej vládnej úrovni napíšete (miestnej, regionálnej alebo národnej).

4 Napíšte list vami zvolenému vládному úradu s použitím faktov, ktoré ste našli, a požiadajte ich, aby urobili zmenu, ktorá pomôže životnému prostrediu a ľuďom, ktorí tam žijú. Nezapodniete uviesť, prečo je to podľa vás dôležité! Môžete prispôbiť a použiť šablónu listu na strane 75. Šablóna listu bola napísaná tak, aby bola vhodná pre mladšie deti. Pokojne ju prispôbte svojej družine!

5 Ak chcete urobiť viac, môžete svoj list zdieľať s ostatnými ľuďmi v komunite a požiadať ich, aby sa tiež zapojili napísaním vlastného listu.

Prispôbenie na plnenie online alebo na osobné stretnutie

Online skupiny sa môžu zamerať na diskusiu o výskume, ktorý na túto tému vykonali. Môžete hovoriť o tom, ako napísať presvedčivý list a kam ho poslať. Môžete tiež zdieľať svoje listy medzi sebou a navzájom si dávať tipy na posilnenie svojich argumentov.

V tejto aktivite sa naučíte niečo o vašom miestnom prostredí, flóre, faune a ich hodnote ako rôznorodého ekosystému. Pracujte s družinou na vytvorení časopisu o prírode, ktorý potom ukážete ostatným.

Miestna komunita Leydy Pech sa spoliehala na to, že zdravé včely budú prispievať k prosperujúcemu lesu, rovnako ako sa naše miestne vtáky, zvieratá a hmyz sa spoliehajú na miestne rastliny a kvety, aby vďaka nim zostali zdravé. Všetko v prírode je prepojené – a ak budeme spolupracovať, môžeme lepšie pochopiť a chrániť aj naše pôvodné druhy. Spoločne pracujte na zvyšovaní povedomia o miestnych biotopoch vytvorením časopisu o prírode.

- 1 Preskúmajte s družinou miestnu divočinu, ako napríklad les alebo park. Ak nemôžete ísť na prechádzku, urobte si prieskum alebo sa porozprávajte s miestnym odborníkom. Pracujte vo dvojiciach alebo malých skupinách, aby ste pokryli väčšiu plochu; jedna skupina sa môže zamerať na rastliny, druhá na vtáky, tretia na hmyz atď. Odfoťte alebo načrtnite svoje pozorovania. Tieto náčrty vám môžu pomôcť identifikovať druhy, o ktorých zistíte, že ich názov nepoznáte.

Príprava a materiály

Ako vedúci si dopredu vyhľadajte niektoré exempláre z miestnej flóry a fauny a tiež informácie o vašej lokalite, a podprite tak výskumný prvok aktivity.

papier

perá

ceruzky

- 2 Spojte družinové postrehy, náčrty alebo obrázky a diskutujte o rozmanitosti druhov, ktoré ste videli.
- 3 Diskutujte o tom, čo ste sa týmto spôsobom naučili o vašom miestnom prostredí, a popozerajte sa, čo ešte môžete zistiť o rastlinách, hmyze, vtákoch a zvieratách, ktoré ste spozorovali. Čo potrebujú zo svojho biotopu, aby prosperovali? Ako sú navzájom prepojené? Spozorovali ste niečo, čo ich ohrozuje?

- 4 Spolu s družinou si naplánujte, ako môžete zdieľať to, čo ste sa naučili, s ostatnými, aby ste ich inšpirovali zaujímať sa o svoje miestne prostredie. Identifikujte cieľovú skupinu, ktorú chcete osloviť tým, čo ste sa naučili. Napríklad miestne rodiny, školu, komunitnú skupinu alebo mladšie deti.
- 5 Vytvorte časopis o prírode zameraný na túto skupinu a zdieľajte ho s nimi. Mohol by zahŕňať hru, sprievodcu alebo iné aktivity, ktoré ich inšpirujú, aby sa dozvedeli viac. Môžete tiež zahrnúť výzvu s nápadmi, ako môže viac ľudí konať spoločne pri ochrane týchto špeciálnych biotopov.

- 6 **Diskutujte**
Aký je prínos skupinového plnenia tejto aktivity?
  - Ako pomohla družinová práca k zhromaždeniu informácií? Ako ste využili rozdielne schopnosti jednotlivých členov na vytvorenie časopisu o prírode?
  - Malo cenu mať rôzne perspektívy? Zdieľali členovia skupiny podobné myšlienky o hodnote životného prostredia pre komunitu? Ak áno, prečo?

Komunitné príbehy

V rámci tejto aktivity sa vžijete do kože domorodých alebo vzdialených komunit, aby ste pochopili, ako ich ovplyvňuje zmena klímy.

Hindou Oumarou Ibrahim inšpirovalo k environmentálnej akcii vysychanie Čadského jazera, pri ktorom videla priamy vplyv na domorodých obyvateľov, a najmä na komunitu Mbororo.

Príprava a materiály

Informácie o bežných rastlinách vyskytujúcich sa vo vašej oblasti a o tom, či sú pôvodné alebo invázne.

- 1 Vytvorte malé skupiny po 3-5 členov.
- 2 Spomeniete si na domorodých ľudí a komunitu vo vašej oblasti alebo krajine? Ak si na žiadne neviete spomenúť, spomeňte si na vzdialené komunity alebo ľudí, ktorí žijú úplne iným spôsobom ako vy.

- 3 Vo svojich skupinách vytvorte profil dievčaťa z komunity, ktorú ste si vybrali. Aké je jej meno? Koľko má rokov? Kde býva? Aké má sny a ciele? Aké sú jej osobné vlastnosti?
- 4 Vyberte tri prírodné udalosti, ktoré sa môžu stať tam, kde žijete, v dôsledku klimatických zmien. Môžu to byť: vlna horúčav, studená vlna, tornádo, zosuv pôdy, zrážky, cunami, sucho, fujavica, lesný požiar, povodeň, cyklón, hurikán atď.

- 7 Keď všetci zahrajú svoje predstavenia, nájdite tri veci, ktoré môžete spoločne podniknúť, aby ste sa dozvedeli viac o komunite, z ktorej boli vaše postavy. Možno aj od samotnej komunity.

- 5 Vytvorte päťminútové predstavenie o životnom príbehu dievčaťa. Počas jej života sa udejú tri prírodné udalosti, ktoré ste vybrali. Premýšľajte o tom, ako ich môžete zahrať a aký vplyv majú na jej život. Skúste sa zamyslieť nad tým, ako tieto udalosti ovplyvňujú konkrétne jej komunitu a ako by jej komunita mohla napredovať, aby im mohla čeliť.
- 6 Prezentujte svoje predstavenie celej družine alebo oddielu.

Prispôsobenie na plnenie online alebo na osobné stretnutie

Namiesto vytvárania predstavenia môžete vytvoriť spoločný príbeh a nechať jedného člena skupiny, aby ho vyrozprával.

Poznámky

Kusafiri je svetové skautské centrum. Toto slovo znamená v svahilčine „cestovať“ a Kusafiri pri každom podujatí cestuje naprieč Africkým regiónom. Vytvára tak ideálnu príležitosť ponoriť sa do kultúry danej lokality, dozvedieť sa niečo o sebe a vybudovať si spojenie s ostatnými.

Vyjadrite sa kreatívne

V tejto aktivite sa kreatívne vyjadrite, aby ste ukázali, ako môžu dievčatá byť tvorcami zmien a dosiahnuť, aby budúcnosť bola šetrnejšia k životnému prostrediu.

Rachel bola talentovaná spisovateľka opisujúca prírodu. Je načase, aby ste niečo ovplyvnili svojou kreativitou!

Príprava a materiály

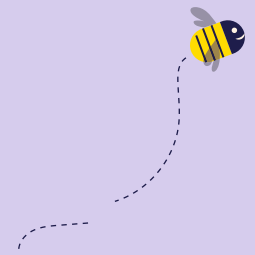
Kreatívne materiály podľa vlastného výberu.

- 1 Využite svoje tvorivé schopnosti a ukážte, aké máte pocity zo životného prostredia a zmeny klímy.
- 2 Rovnako ako Rachel Carson môžete napísať príbeh alebo môžete vytvoriť pieseň, namaľovať obrázok alebo napísať divadelnú hru.

- 3 Rozprávajte príbeh o tom, aký je svet teraz, čo je potrebné zmeniť pre udržateľnú budúcnosť a akú úlohu môžu v takejto budúcnosti hrať dievčatá a mladé ženy.
- 4 Zapojte sa do diela a ukážte, ako ste vo svojom príbehu tvorcami zmien a ako môžete zohrávať úlohu pri vytváraní lepšej budúcnosti.

- 5 Ak ste s tým stotožnení, zdieľajte po dokončení svoj kreatívny kúsok s ostatnými.
- 6 Spolu s družinou sa rozhodnite, čo by ste mohli urobiť so svojimi výtvarmi, aby ste zmobilizovali ostatných ľudí konať spolu s vami.

- 7 Mohli by ste zorganizovať výstavu alebo predstavenie pre ľudí v komunite, svoje výtvary by ste mohli predávať, uverejňovať ich online atď. Berte to ako príležitosť prijať záväzok vytvoriť lepšiu budúcnosť, ktorá bude šetrnejšia k životnému prostrediu.

Filmovanie divokej prírody

V rámci tejto aktivity sa naučíte ako prezentovať ohrozené druhy a ako obhájiť ich zachovanie.

Malaika Vaz je bádatelka a filmárka divokej prírody. Nadšene sa venuje tvorbe dokumentárnych filmov o zvieratách, najmä tých ohrozených. Premýšľate niekedy o malých a neoblúbených zvieratách okolo nás? Sú veľmi dôležité pre náš ekosystém. Žiaľ, často sú prehliadané a niektorým z nich hrozí aj nebezpečenstvo!

Príprava a materiály

Pripravte si niekoľko návrhov ohrozených zvierat, ktoré je možné nafilmovať.

fotoaparát
alebo plagát

1 Vyjdite von z klubovne.

2 Nájdite malé pôvodné zviera – hmyz alebo vtáka – ktoré si zaslúži uznanie a ochranu.

3 Chvíľu ho pozorujte.

4 Natočte ho pri rôznych činnostiach alebo urobte aspoň pár minútovú nahrávku

5 Prečo ste si vybrali toto zviera? Prečo je dôležité?

6 Viete si predstaviť, čo by mohlo toto zviera ohroziť?

7 Premietnite svoje filmy a vysvetlite, prečo ste si vybrali toto zviera.

8 Zmenili filmy váš pohľad na tieto zvieratá? Myslíte si, že je dôležité natáčať divé zvieratá v ich prirodzenom prostredí?

9 Posuňte svoje úsilie na novú úroveň a premeňte svoj film na krátky dokument, v ktorom vysvetlíte, prečo je toto zviera dôležité, či je ohrozené a prečo by sme ho mali milovať a chrániť.

Poznámky

Ak nemáte kameru, môžete si urobiť zvukový záznam alebo plagát.

Prispôbenie na plnenie online alebo na osobné stretnutie

Túto aktivitu môžete prispôsobiť mladším vekovým skupinám tak, že ich požiadate, aby nakreslili zvieratko, ktoré si vybrali, aby si predstavili, čo by mohlo toto zvieratko ohroziť, a vymenovali niekoľko dôvodov, prečo ho majú radi a prečo by sme ho mali chrániť.

Zmena pravidiel

V tejto aktivite nájdete kreatívne spôsoby, ako zasiahnuť proti zmene klímy.

Počiatočná myšlienka **Grety**, ako vyzvať na róznejšie opatrenia v oblasti klímy, bola jednoduchá: rozhodla sa raz týždenne prestať chodiť do školy a ísť protestovať pred švédsky parlament s transparentom s nápisom „Školský štrajk za klímu“.

Jej spôsob protestu si nevyžadoval veľa organizácie ani peňazí, ale bol kreatívny, provokatívny a ľahko napodobiteľný; a nakoniec sa pridali milióny mladých ľudí na celom svete.

Greta raz povedala: „**Nemôžeme zachrániť svet hraním podľa pravidiel, pretože pravidlá sa musia zmeniť**“. Uvidíme, ako dokážeš zmeniť pravidlá!

Príprava a materiály

Vytlačte alebo popíšte kúsky papiera s nápismi a dopadom, aby mal každý účastník aspoň jeden papierik.

3 nádoby

kúsky papiera s „nápadmi“, „dopadmi“ a „čo keby“ na strane 76-77

- 1 Vytvorte dve skupiny. Jedna skupina vyberie kúsok papiera z krabice „nápad“ a druhá skupina z krabice „dopad“. Nikomu neukazuj svoj papierik!
- 2 Spojte sa s niekým z druhej skupiny (takže v každej dvojici je nápad aj dopad).

- 3 Preskúmajte spojenie medzi svojim nápadom a dopadom tak, že prídete s čo najväčším počtom inovatívnych nápadov, aby ste tento dopad dosiahli. Každý nápad sa počíta!
- 4 Často sa obmedzujeme, pretože predvídame bariéry. Čo keby neexistovali žiadne bariéry? Zahrajte si druhé kolo, v ktorom si každá dvojica vyberie papierik z krabice „čo keby“.

- 5 Hrajte toľko kôl, koľko chcete!
- 6 Teraz, keď máte čerstvé nové nápady, vyberte si ten, ktorý po tomto stretnutí môžete uskutočniť alebo prispôbiť. Môžete tak urobiť jednotlivo, vo dvojiciach alebo vo veľkej skupine.

Prispôbenie na plnenie online alebo na osobné stretnutie

Pri hre na zóme použite oddelené miestnosti a pošlite každému páru nápad, dopad a otázku „čo keby“.

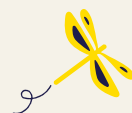
Zdieľajte svoj názor so svetom

MÔJ LIST NÁŠMU SVETU, PRE NAŠU BUDÚCNOSŤ

Teraz, keď ste inšpirovaní pozitívnou zmenou, ktorú ženy na celom svete robia v životnom prostredí, pripojte sa k 10 miliónom dievčat a žien na celom svete a podelte sa o svoju nádej do budúcnosti.

Aký svet chcete vidieť?

- 1 Spojte obrázky na zadnej strane kariet zmenotvorkýň, vytvoríte svet, aký by ste radi videli, a potom kreatívne vyjadrite svoje myšlienky a nápady pomocou slov alebo kreslením obrázkov na šablónu sveta.
- 2 Zamyslite sa nad týmito myšlienkami a napíšte list svetu. Zamyslite sa:
  - ✎ Čo by ste povedali, ak by ste mohli svetu dať najavo, ako sa cítite a čím by ste mu radi pomohli?
  - ✎ Povedzte svetu, aká je vaša nádej do budúcnosti a pre zdravú planétu.
- 3 Napíšte svoj list a uverejnite ho spolu so svojím svetom z budúcnosti, ktorý ste vytvorili.

Podelite sa o svoje inšpiratívne myšlienky a nápady s ostatnými pomocou heštegov
#OurWorldOurFuture #WTD2022 #WAGGGS

Tipy

- ✎ Spolu s družinou sa môžete rozhodnúť vytvoriť väčší obraz sveta, ktorý uverejníte so svojimi listami.
- ✎ Ukážte svoje inšpiratívne plány vytvorením výstavy (osobne alebo online), pozvite ľudí a podelte sa o svoju víziu budúcnosti.
- ✎ Zdieľajte svoje listy na sociálnych sieťach a povedzte svetu o zmenách, ktoré chcete vidieť vo svete.

GRATULUJEME!

Dokončili ste výzvu Svetového dňa zamyslenia 2022!

Príloha

Názov aktivity Číslo strany

Jednorazový plast v našich životoch 67-68

Počúvajte vedu 69-70

Pesticídne bingo 71

Právo vysloviť názor 72

Lov pre obchod s voľne žijúcimi 73-74

zvieratami

Obhajuj zmenu 75

Zmena pravidiel 76-77

Spoznaj zmenotvorkyne – plagát 78-81

Aktivita Jednorazový plast v našich životoch

Víťatá a včielky

Kvíz

Odpovede

Plastové znečistenie možno nájsť na každej pláži na svete.

8 miliónov ton plastov končí v našich oceánoch.

Bolo nahlásených viac ako 1 000 druhov morských živočíchov, ktoré zjedli plasty alebo sa zamotali do plastov.

Bolo to vyše 700 druhov.

50 % všetkých plastov je navrhnutých na jednorazové použitie.

Vtáky a ryby si myslia, že plast je jedlo a snažia sa ho jesť.

Plastové vrecká sa úplne rozpadnú.

Vrecká sú stále menšie a menšie až ich nakoniec zožerú zvieratá.

Za posledných 10 rokov ľudia vyprodukovali viac plastov ako v minulom storočí.

Vedci sa domnievajú, že do roku 2050 bude v mori viac plastov ako rýb.

Kým sa plastová fľaša rozloží, trvá to 250 rokov.

Trvá to 450 rokov.

Všetky plasty, ktoré používame, sú recyklované.

Len 9 % plastov sa recykluje.

Odpovede pre vedúcich

1. Na celom svete sa každoročne použijú **4 bilióny** plastových tašiek.
2. Na celom svete sa denne použije **pol milióna** plastových slamiek.
3. Každoročne sa použije **500 miliárd** jednorazových pohárov.
4. Väčšina dnes vyhodенých jednorazových polystyrénových pohárov bude na skládkach ešte aj o **500 rokov**.
5. Recykluje sa menej ako **9 %** všetkých plastov.
6. Znečistenie plastmi ročne zabije **1 milión** morských živočíchov.
7. **10 miliónov** ton plastov ročne skončí v našich oceánoch.
8. **50 %** všetkých vyrobených plastov je určených na jednorazové použitie.
9. **40 %** všetkých vyrobených plastov sa používa na balenie.
10. Kým sa plastová fľaša rozloží, trvá to **450 rokov**.

Aktivita Jednorazový plast v našich životoch

Skauti a starší

Kartičky s odpoveďami

4 trilióny
500 rokov
10 miliónov
450 rokov
500 miliárd
pol milióna
9 %
50 %
40 %
1 milión

Kartičky s faktami na doplnenie

Na celom svete sa každoročne použijú _____ plastových tašiek.	Na celom svete sa denne použije _____ plastových slamiiek.
Každoročne sa použije _____ jednorazových pohárov.	Väčšina dnes vyhodnených jednorazových polystyrénových pohárov bude na skládkach ešte aj o _____
Recykluje sa menej ako _____ všetkých plastov.	Znečistenie plastmi ročne zabije _____ morských živočíchov.
_____ ton plastov ročne skončí v našich oceánoch.	_____ všetkých vyrobených plastov je určených na jednorazové použitie.
_____ všetkých vyrobených plastov sa používa na balenie.	Kým sa plastová fľaša rozloží, trvá to _____

Aktivita Počúvajte vedu

Kvízové otázky a odpovede pre vedúcich

- Ako nazývame zvýšenie globálnej teploty spôsobené ľudskou činnosťou?
Odpoveď – globálne otepľovanie
Možné odpovede – globálne otepľovanie, zrážky, vodík, strojnásobil sa
- Ako sa nazývajú plyny, ktoré sa zachytávajú v atmosfére a ohrievajú planétu?
Odpoveď – skleníkové plyny
Možné odpovede – termoklíma, skleníkové plyny, plutónium, zdvojnásobil sa
- Which industries contribute to greenhouse gas emissions?
Odpoveď – doprava, móda, poľnohospodárstvo, energetika.
(Udeľte tímom jeden bod za každé správne odvetvie!)
Možné odpovede – náboj zeme, dusičnany, doprava, 15 %
- Ako sa nazýva plyn, ktorý sa uvoľňuje do atmosféry pri spaľovaní fosílnych palív (uhlie, ropa a zemný plyn)?
Odpoveď – oxid uhličitý (CO₂)
Možné odpovede – zmena teploty jadra, oxid uhličitý (CO₂), móda, 50 %
- Počet prírodných katastrof súvisiacich s klímou sa za posledných 30 rokov zvýšil. O koľko?
Odpoveď – strojnásobil sa
Možné odpovede – vlhkosť, kyslík, poľnohospodárstvo, udržať nárast globálnej teploty pod 2 °C
- Na čom sa krajiny dohodli v „Parížskej dohode“ v roku 2015?
Odpoveď – udržať nárast globálnej teploty pod 2 °C
Možné odpovede – zabrániť krajinám vyhadzovať odpadky do oceánov, úplný prechod na elektromobily do roku 2050, vysadiť 1 milión stromov v odlesnených oblastiach, hladina mora
- Čo sa zvýši v dôsledku zmeny klímy?
Odpoveď – hladiny morí, teplota nad pevninou, teplota oceánov, vlhkosť, migrácia, podvýživa. (Udeľte tímom jeden bod za každú správnu odpoveď!)
Možné odpovede – teplota nad pevninou, teplota oceánu, vlhkosť, migrácia
- Čo môžeme urobiť, aby sme obmedzili vplyv klimatickej zmeny?
Odpoveď – chrániť prírodu, zmierňovať chudobu, zmeniť spôsob stravovania, vzdelávať sa o klimatickej zmene, využívať obnoviteľnú energiu, vysádzať stromy, recyklovať. (Udeľte tímom jeden bod za každú správnu odpoveď!)
Možné odpovede – vzdelávať sa o klimatickej zmene, využívať obnoviteľnú energiu, vysádzať stromy, recyklovať

Aktivita Počúvajte vedu

Kartičky s odpoveďami na vytlačenie a vystrihnutie

Globálne otepľovanie	Skleníkové plyny	Doprava
Poľnohospodárstvo	Energia	Oxid uhličitý (CO ₂)
Strojnásobil sa	Udržať nárast globálnej teploty pod 2°C	Hladina mora
Teplota oceánu	Vlhkosť	Migrácia
Podvýživa	Chrániť prírodu	Zmierňovať chudobu
Zmeniť spôsob stravovania	Vzdelávať sa o klimatickej zmene	Využívať obnoviteľnú energiu
Sadiť stromy	Recyklovať	15 %
Kyslík	Dusičnany	50 %

Aktivita Pesticídne bingo

Kartičky s odpoveďami na vytlačenie a vystrihnutie

Algicídy zabíjajú riasy v jazerách, kanáloch, bazénoch, vodných nádržiach a inde.	Antimikrobiálne látky zabíjajú mikroorganizmy, ako sú baktérie a vírusy.	Dezinfekčné prostriedky zabíjajú alebo deaktivujú choroboplodné mikroorganizmy na neživých predmetoch.
Fungicídy ničia huby (vrátane plesní na ovocí, listoch a jedle i rastlinnej hrdze).	Regulátory rastu hmyzu narúšajú línanie, dospievanie od kukly po dospelosť a ďalšie životné procesy hmyzu.	Herbicídy ničia burinu a iné rastliny, ktoré rastú tam, kde nie sú vítané.
Repelenty odpudzujú škodce vrátane hmyzu (ako sú komáre) a vtáky.	Rodenticídy hubia myši a iné hlodavce.	Insekticídy zabíjajú hmyz a iné článkonožce.

Aktivita Právo vysloviť názor

Práva dieťaťa, článok 3

Keď sa dospelí rozhodujú, mali by myslieť na to, ako ich rozhodnutia ovplyvnia deti. Všetci dospelí by mali robiť to, čo je pre deti najlepšie. Vlády by mali zabezpečiť ochranu detí a starostlivosť o deti zo strany ich rodičov alebo, v prípade potreby, iných ľudí. Vlády by mali zabezpečiť, aby ľudia a inštitúcie zodpovedné za starostlivosť o deti odvádzali dobrú prácu.

Práva dieťaťa, článok 12

Deti majú právo slobodne vyjadrovať svoje názory na problémy, ktoré sa ich týkajú. Dospelí by mali deti počúvať a brať ich vážne.

Práva dieťaťa, článok 13

Deti majú právo voľne zdieľať s ostatnými to, čo sa učia, čo si myslia a čo cítia, prostredníctvom rozprávania, kreslenia, písania alebo akýmkoľvek iným spôsobom, pokiaľ to iným ľuďom neublíži.

Práva dieťaťa, článok 14

Deti si môžu vybrať svoje vlastné myšlienky, názory a náboženstvo, ale nemali by tým brániť iným ľuďom využívať ich práva. Rodičia môžu viesť deti k tomu, aby sa v priebehu dospievania naučili toto právo správne využívať.

Aktivita Lov pre obchod s voľne žijúcimi zvieratami

Pomocou kariet rozhodnite o svojom dobrodružstve

1

Ste na pošte. Obchodníci včera doručili zvláštne balíky. Nikto nevie, čo v nich bolo, ale započuli ste, že z pošty išli obchodníci do kaviarne a na trhovisko.

Kam pôjdete ďalej?

Kaviareň > Nájdite kartu 2

Trhovisko > Nájdite kartu 3

2

Ste v kaviarni. Ľudia v nej vám hovoria, že kaviareň nie je miestom pre dievčatá ako vy a odmietajú odpovedať na vaše otázky. Našťastie vám jeden milý cudzinec povie, že minulú noc tu boli ľudia, ktorých nikdy predtým nevideli. Dobre platili a boli to nejakí obchodníci. Išli na trh a ubytovali sa v chatke na západ od dediny.

Kam pôjdete ďalej?

Trhovisko > Nájdite kartu 3

Chatka > Nájdite kartu 4

3

Ste na trhovisku. Je tu veľa obchodníkov. Možno niekto niečo videl? Naľavo od vás je malý stan a napravo mäsiar.

Kam pôjdete ďalej?

Malý stan > Nájdite kartu 5

Mäsiar > Nájdite kartu 6

4

Ste pri chatke. Je prázdna, ale včera večer tu boli ľudia. Obzeráte sa okolo seba a vidíte stopy smerujúce na východ a niektoré na sever.

Kam pôjdete ďalej?

Východ > Nájdite kartu 7

Sever > Nájdite kartu 8

5

Ste pri malom stane. Pýtate sa muža vo vnútri na obchodníkov. Nechápe, prečo sa o nich zaujímate a odmieta vám jasne odpovedať, ale zamrmle niečo o mäsiarovi a chatke západne od dediny.

Kam pôjdete ďalej?

Mäsiar > Nájdite kartu 6

Chatka > Nájdite kartu 4

6

Ste u mäsiara. Smeje sa vám do tváre a hovorí, že obchodovanie s voľne žijúcimi zvieratami je problém pre dospelých, nie pre dievčatá ako vy.

Kam pôjdete ďalej?

Kaviareň > Nájdite kartu 2

Malý stan > Nájdite kartu 5

Aktivita Lov pre obchod s voľne žijúcimi zvieratami

Vyberte si svoje vlastné kartičky s príbehom

7 Ste naspäť v dedine. Stratili ste sa? Vráťte sa do chatky (Karta 4) a chodte po ceste na sever!	8 Sledovali ste cestu na sever a počujete kroky. Čo urobíte? Ukryte sa v lese > Nájdite kartu 9 Nasledujte ich > Nájdite kartu 10
9 Skrývate sa. Vidíte ženu a muža, ktorý kráča za ňou. Porozprávate sa so ženou. Hovorí, že jej brat vie, kde obchodníci prekračujú hranice. Čo urobíte? Opýtate sa jej, či sa môžete stretnúť s jej bratom > Nájdite kartu 10 Porozprávate sa s mužom za ňou > Nájdite kartu 11	10 Nasledujete ženu do chatrče. Jej brat vám povie, kde nájdete pytliacky rajón. Čo urobíte? Zavolajte šerifovi a povedzte mu o tom > Nájdite kartu 13 Privolajte políciu a stretnite sa tam s ňou > Nájdite kartu 14
11 Hovoríte s mužom. Ten nevie, o čom žena hovorí. Ale vie o pytliackom rajóne na západ odtiaľto. Čo urobíte? Opýtajte sa ženy, či sa môžete stretnúť s jej bratom > Nájdite kartu 10 Chodte na západ > Nájdite kartu 12	12 Ten muž vám nepovedal pravdu. Možno bol tiež obchodník? Stopa obchodníkov sa vám stratila v lese. Ale nabudúce budete úspešnejší!
13 Našli ste správne miesto! Šerif vás bohužiaľ nebral vážne, pretože sa kamaráti s obchodníkmi. Upozornil ich, že im je niekto na stope a už sú preč.	14 Našli ste správne miesto! Vďaka vášmu telefonátu polícia chytila obchodníkov a zvieratá sú tu v o niečo väčšom bezpečí!

Aktivita Obhajuj zmenu

Šablóna listu

Vážený/Vážená _____ (titul a meno),

Sme _____ (názov vášho oddielu/zboru) z _____

(vaša lokalita). Chceme sa s vami podeliť o naše postrehy k vážnej téme. Učíme sa

o klimatickej zmene a myslíme si, že s Vašou pomocou by sme mohli vylepšiť našu

komunitu. Všimli sme si, že _____

_____ (vysvetlite, o ktorej téme chcete hovoriť).

Je to problém, pretože _____

_____ (vysvetlite, prečo je to problém).

Veríme, že _____ (vysvetlite svoj cieľ).

Vyzývame Vás, aby ste nám pomohli chrániť životné prostredie/prispôsobiť sa

klimatickej zmene tým, že _____

_____

_____ (jasne uveďte svoje riešenie problému).

Chápeme, že zmena klímy je len jedným z problémov, ktoré potrebujú Vašu

pozornosť, ale planéta nepočká! Vopred veľmi pekne ďakujeme za zváženie.

S pozdravom

_____ (názov vášho oddielu/zboru)

_____

_____

_____ (meno, vek a podpis každého jednotlivého člena)

Aktivita Zmena pravidiel

Nápady

Provokatívny nápad	Hlúpy nápad	Zlý nápad
✂ Kreatívny nápad	Divoký nápad	Zvláštny nápad
Riskantný nápad	Staromódny nápad	Nepresvedčivý nápad
Absurdný nápad		

Čo keby...

✂ ... ste vedeli, že ľuďom sa váš nápad bude páčiť?	... ste mali všetok čas sveta?	... nikto nevedel, že to bol váš nápad?
... ste vedeli, že nemôžete zlyhať?	... ste mali superschopnosti?	... ste vedeli, že sa nedostanete do problémov?
... ste vedeli, že vás budú brať vážne?	... ste mali stovky ľudí, ktorí by vám pomohli?	... vás počúval celý svet?
... vás všetci okolo vás podporovali?		

Dopad

Na ochranu prírody	Na úsporu energie	Na záchranu ohrozených zvierat
✂ Inšpirovať ostatných, aby podnikli kroky k ochrane životného prostredia.	Zvýšiť povedomie o klimatickej vede	Na protest proti nečinnosti krajín v súvislosti so zmenou klímy
Na udržateľnejšie stravovanie	Na zníženie množstva odpadu	Požadovať opatrenia v oblasti klímy od veľkých spoločností.
Mobilizovať ľudí pre klimatické opatrenia		

Spoznajte zmenotvorkyne

Nechajte sa inšpirovať príbehmi žien – environmentálnych zmenotvorkyň – a zistíte, ako sa postavili ku kľúčovému problému v boji proti klimatickej zmene. Začnite výberom karty.

Leydy Pech

Mayská včelárka a aktivistka

Leydy Pech je domorodá mayská včelárka, ktorá viedla koalíciu, schopnú úspešne zastaviť pestovanie geneticky modifikovaných sójových bôbov spoločnosťou Monsanto v južnom Mexiku. Tradícia chovu vzácnych pôvodných druhov včiel siaha 3000 rokov do minulosti a chráni lesy štátu Campeche. Leydy Pech je členkou agrolesníckeho družstva, ktoré vedú výlučne mayské ženy. Leydy chová včely bez žihadliel nazývané Melipona beecheii, ktoré sú súčasťou mayskej kultúry už stovky rokov. Mnoho domorodých mayských rodín v štáte Campeche na mexickom polostrove Yucatán je závislých na produkcii medu.

Vďaka svojmu aktivizmu a úspechu svojej komunity získala Leydy v roku 2020 Goldmanovu environmentálnu cenu.

Malaika Vaz

Indská prieskumníčka z National Geographic, filmárka a televízna moderátorka prírodovedeckých dokumentov

Malaika Vaz je bádatelka časopisu National Geographic, filmárka divokej prírody a televízna moderátorka z Goa v Indii. Vyrastala v tesnej blízkosti pláže a lesa, vďaka čomu sa hlboko zamilovala do sveta prírody a objavovania. Jej vášňou je vytvárať dokumentárne filmy o životnom prostredí a ohrozených druhoch a zameriava sa na komunitne vedenú ochranu a na obchodovanie s voľne žijúcimi zvieratami. Jej práca zdôraznila vzťah medzi ochranou životného prostredia a verejným zdravím. Založila tiež organizáciu „Kriyā: Empowerment through Action“ (Úsilie: Posilnenie prostredníctvom akcie) na posilnenie postavenia dievčat a detí z kmeňových komunit. Malaika získala nomináciu na zeleného Oscara za film o rajách rodu manta a vyhrala mediálnu cenu filmového festivalu Jackson Wild.

Hindou Oumarou Ibrahim

Čadská environmentálna aktivistka

Hindou Oumarou Ibrahim je environmentálna aktivistka pracujúca pre komunitu Mbororo v Čade. Keď vyschlo Čadské jazero, ktoré bolo hlavným zdrojom vody pre túto komunitu, na vlastnej koži zažila účinky zmeny klímy na domorodých obyvateľov. To ju inšpirovalo stať sa obhajkyňou životného prostredia a expertkou na adaptáciu domorodých obyvateľov na zmenu klímy a na tradičné ekologické poznatky. Založila tiež komunitnú organizáciu zameranú na presadzovanie práv dievčat a žien v komunite Mbororo a na inšpiratívne vodcovstvo a advokátstvo v oblasti ochrany životného prostredia.

V roku 2016 bola Ibrahim vybraná, aby zastupovala občiansku spoločnosť pri podpise historickej Parížskej klimatickej dohody dňa 22. apríla 2016. Stala sa tiež široko uznávanou ako vplyvná líderka a v roku 2019 získala ocenenie Pritzker Emerging Environmental Genius Award (Pritzkerova cena Kalifornskej univerzity v Los Angeles pre novoobjavených environmentálnych géniov).

Isatou Ceesay

Gambijská aktivistka v oblasti recyklácie

Isatou Ceesay pochádza z dediny N'jau v centre Gambie. Jej život sa zmenil, keď sa dozvedela o recyklácii odpadu. Mala inovatívny nápad premeniť plastové tašky na použiteľné produkty háčkováním tašiek do rohoží. Presvedčila svoje kamarátky, aby vytvorili ženskú skupinu, v ktorej začali zbierať plastové tašky a recyklovať ich. Najprv sa jej za jej nápady posmievali, ale nakoniec si komunita uvedomila hodnotu, ktorú táto práca prináša ženám a životnému prostrediu. Jej práca mala trvalý vplyv na celý svet a v roku 2015 gambijská vláda zakázala dovoz a používanie plastových tašiek. Isatou získala za svoju prácu mnoho ocenení a vyškolila viac ako 11 000 ľudí v oblasti upcyclácie a nebezpečnosti plastov pre životné prostredie.

Greta Thunberg

Švédska environmentálna aktivistka

Greta Thunberg je ekologická aktivistka narodená vo Švédsku. Keď mala 15 rokov, začala protestovať pred švédskym parlamentom s nápisom Školský štrajk za klímu. Mladí ľudia na celom svete nasledovali jej príklad, štrajkovali a pochodovali, pričom požadovali opatrenia v oblasti klímy. Greta, známa tým, že odvážne vyzýva svetových lídrov, aby prijali okamžité opatrenia v súvislosti so zmenou klímy, vystúpila na konferenciách OSN o zmene klímy v rokoch 2018 a 2019 a mladí ľudia na celom svete potom začali organizovať týždenné protesty. Greta získala mnoho ocenení, v roku 2019 bola zaradená do zoznamu najvplyvnejších žien sveta časopisu Forbes a 3 roky po sebe bola nominovaná na Nobelovu cenu za mier.

Rachel Carson

Americká morská biologička a spisovateľka diel o prírode

Rachel Carson je americká morská biologička a spisovateľka píšuca o prírode. Počas svojej kariéry písala články a knihy, ktorých cieľom bolo naučiť ľudí o zázrakoch a kráse živého sveta a jej bestseller, The Sea Around Us (More okolo nás – v slovenčine ani v češtine nevyšlo), jej vyniesol americkú Národnú knižnú cenu. Rachel, znepokojená používaním syntetických chemických pesticídov po druhej svetovej vojne, zmenila svoje zameranie, aby varovala verejnosť pred dlhodobými účinkami zneužívania pesticídov. Rachelino úsilie spôsobilo zvrät v národnej pesticídnej politike, čo viedlo k celoštátnemu zákazu DDT a iných pesticídov. Inšpirovalo aj vznik ľudového ekologického hnutia, ktoré viedlo k vytvoreniu U.S. Environmental Protection Agency (Agentúra pre ochranu životného prostredia). Prezident Jimmy Carter udelil Rachel Prezidentskú medailu slobody.

Tessa Khan

Britská právnička v oblasti ľudských práv

Tessa je právnička v oblasti ľudských práv, ktorá sa zaoberá klimatickými zmenami a žije vo Veľkej Británii. Väčšinu z posledných 10 rokov strávila prácou v oblasti ľudských práv a politiky trvalo udržateľného rozvoja a pracovala v Austrálii, Holandsku, USA, Thajsku, Indii, Egypte a Spojenom kráľovstve. Tessa bojuje za zníženie emisií uhlíka a chce prinútiť vlády dodržiavať záväzky prijaté v rámci Parížskej dohody o zmene klímy, prijatej v OSN v roku 2015.

V roku 2018 Tessa získala cenu od iniciatívy Climate Breakthrough Project za jej úsilie o využitie zákona ako nástroja na dramatické zvýšenie národných ambícií v oblasti zmiernenia klimatickej zmeny. V roku 2019 ju časopis TIME spomenul ako jednu z pätnástich žien, ktoré vedú boj proti zmene klímy.

Podakovania

Tento balíček aktivít Svetového dňa zamyslenia bol spoluvytvorený cennými príspevkami od dobrovoľníkov z celého sveta:

Alyssa Meredith (USA)

Cat Moody (UK)

Laura Marmolejo Requiz (Venezuela)

Sotra Rasetaso (Madagaskar)

Seren Beautyman (UK)

Verena Kunberger (Nemecko)

Tím svetového skautského centra WAGGGS

Redigovali: Mel Reoch and Elsa Cardona

Dizajn vytvorila: Studio Ping Pong

World Association of Girl Guides and Girl Scouts

World Bureau,
12c Lyndhurst Road
London, NW3 5PQ
United Kingdom

Tel.: +44 (0)20 7794 1181

Email: wtd@waggg.org

Web: www.waggg.org

www.worldthinkingday.org

Slovenské vydanie

Preložila: Ľubica Pešková – Mulan

Korektúra: Viera Lukáčová

Sadzba: Michal Šandrej

Slovenský skauting, o.z.

Mokrohájska cesta 6

841 04 Bratislava

Web: www.skauting.sk